

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

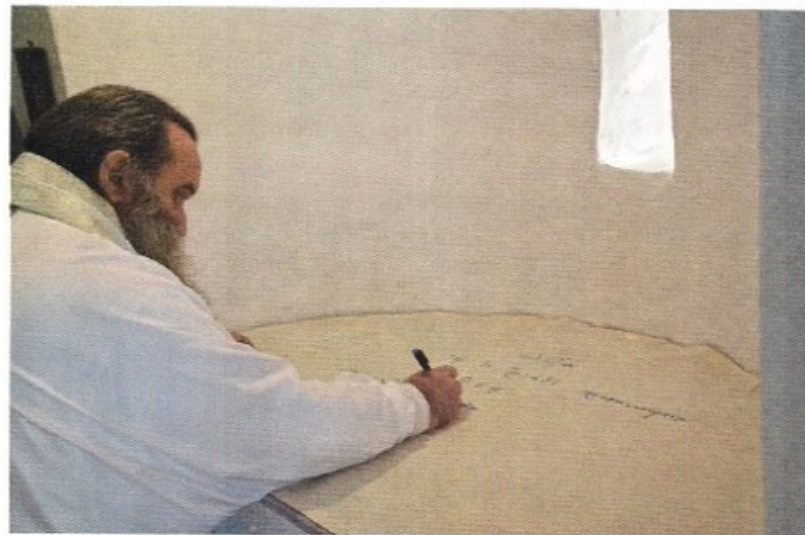

«Τῆς οὐρανίου μυσταγωγίας τὸν κήρυκα καὶ ὑποφήτην τοῦ Εὐαγγελίου... Μάρκον... εὐφημήσωμεν».

Τεύχος 54ον ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΧΙΟΣ

Έγκαιμία Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Μάρκου Πιτυοῦντος Χίου (27.9.2020).

Τέλεσις Θ. Λειτουργίας Ἁγ. Μάρκου.
(Γ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλλιμασιᾶς 13.9.2020).

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩΘΗ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Προσφιλείς αδελφοί ιεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Αποτελεῖ κοινήν πεποιθήσιν, ὅτι εἰς τήν ἐποχὴν μας τό φυσικόν περιβάλλον ἀπειλεῖται ὅσον ποτέ ἄλλοτε εἰς τήν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Τό μέγεθος τῆς ἀπειλῆς ἀποκαλύπτεται εἰς τό γεγονός ὅτι τό διακύβευμα δέν εἶναι πλέον ἡ ποιότης τῆς ζωῆς, ἀλλά ἡ διατήρησις αὐτῆς εἰς τόν πλανήτην μας. Διά πρώτην φοράν εἰς τήν ἱστορίαν, ὁ ἄνθρωπος δύναται νά καταστρέψῃ τοὺς ὄρους τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς. Τά πυρηνικά ὄπλα εἶναι τό σύμβολον τοῦ προμηθεϊκοῦ τιτανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀπτή ἔκφρασις τοῦ «συμπλέγματος παντοδυναμίας» τοῦ συγχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ».

Εἰς τήν χρῆσιν τῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας ἰσχύος, ἀποκαλύπτεται σήμερον ἡ ἀμφισημία τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐπιστήμη ὑπηρετεῖ τήν ζωὴν, συμβάλλει εἰς τήν πρόοδον, εἰς τήν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀσθενειῶν καί πολλῶν καταστάσεων αἱ ὁποῖαι ἐθεωροῦντο μέχρι σήμερον «μοιραῖαι», δημιουργεῖ νέας θετικές προοπτικές διὰ τό μέλλον. Ὅμως, ταυτοχρόνως, δίδει εἰς τόν ἄνθρωπον πανίσχυρα μέσα, ἡ κακή χρῆσις τῶν ὁποίων δύναται νά ἀποβῆ καταστροφική. Βιοῦμεν τήν ἐξελισσομένην καταστροφὴν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, τῆς βιοποικιλότητος, τῆς χλωρίδος καί τῆς πανίδος, τήν ρύπανσιν τῶν ὑδατίνων πόρων καί τῆς ἀτμοσφαιρας, τήν προϊούσαν ἀνατροπὴν τῆς κλιματικῆς ἰσορροπίας καί ἄλλας ὑπερβάσεις ὁρίων καί μέτρων εἰς πολλάς διαστάσεις τῆς ζωῆς. Ὁρθῶς καί προσφυῶς ἀπεφάνθη ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη 2016), ὅτι «ἡ ἐπιστημονική γνῶσις δέν κινητοποιεῖ τήν ἠθικὴν βούλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, καίτοι γνωρίζει τοὺς κινδύνους, συνεχίζει νά δρᾷ ὡς ἐάν δέν ἐγγώριζεν» (Ἐγκύκλιος, § 11).

Εἶναι προφανές ὅτι ἡ προστασία τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ἀκεραίου φυσικοῦ περιβάλλοντος, εἶναι κοινὴ εὐθύνη ὅλων τῶν κατοίκων τῆς γῆς. Ἡ σύγχρονος κατηγορικὴ προστακτικὴ διὰ τήν ἀνθρωπότητα εἶναι νά ζῶμεν χωρὶς νά καταστρέφωμεν τό περιβάλλον. Ἐνῶ ὁμως εἰς προσωπικόν ἐπίπεδον καί ἀπό πολλάς

κοινότητος, ὁμάδας, κινήματα καί ὀργανώσεις ἐπίδεικνύεται μεγάλη εὐαισθησία καί οἰκολογικὴ εὐθύνη, τὰ κράτη καί οἱ οἰκονομικοὶ παράγοντες ἀδυνατοῦν, ἐν ὀνόματι γεωπολιτικῶν σχεδιασμῶν καί τῆς «ἰδιονομίας τῆς οἰκονομίας», νά λάβουν τὰς ὀρθὰς ἀποφάσεις διὰ τήν προστασίαν τῆς κτίσεως καί καλλιεργοῦν τήν ψευδαίσθησιν ὅτι τὰ περὶ «παγκοσμίου οἰκολογικῆς καταστροφῆς» εἶναι ἰδεολόγημα τῶν οἰκολογικῶν κινήματων καί ὅτι τό φυσικόν περιβάλλον ἔχει τήν δύναμιν νά ἀνανεῶνεται ἀφ' ἑαυτοῦ. Τό κρίσιμον ἐρώτημα, ὁμως, παραμένει: Πόσον θά ἀνθέξῃ ἡ φύσις τὰς ἀκάρπους συζητήσεις καί τὰς διασκέψεις, τήν περαιτέρω καθυστέρησιν εἰς τήν ἀνάληψιν ἀποφασιστικῶν δράσεων διὰ τήν προστασίαν τῆς;

Τό γεγονός ὅτι κατὰ τήν διάρκειαν τῆς πανδημίας τοῦ νέου κορωνοϊοῦ Covid-19, μέ τόν ἐπιβληθέντα περιορισμόν τῶν μετακινήσεων, τό κλείσιμον ἐργοστασίων καί τήν μείωσιν τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος καί παραγωγῆς, παρετηρήθη μείωσις τῶν ρύπων καί τῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς ἀτμοσφαιρας, ἀπέδειξε τόν ἀνθρωπογενῆ χαρακτήρα τῆς συγχρόνου οἰκολογικῆς κρίσεως. Κατέστη ἐκ νέου σαφές ὅτι ἡ βιομηχανία, ὁ σύγχρονος τρόπος μετακινήσεως, τό αὐτοκίνητον καί τό ἀεροπλάνον, ἡ ἀδιαπραγμάτευτος προτεραιότης τῶν οἰκονομικῶν δεικτῶν καί ἄλλα συναφῆ, ἐπηρεάζουν ἀρνητικῶς τήν περιβαλλοντικὴν ἰσορροπίαν καί ὅτι ἡ ἀλλαγὴ πορείας πρὸς τήν κατεύθυνσιν μιᾶς οἰκολογικῆς οἰκονομίας ἀποτελεῖ ἀδήριτον ἀναγκαιότητα. Δέν ὑπάρχει ἀληθὴς πρόοδος, ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τήν καταστροφὴν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Εἶναι ἀδιανόητον νά λαμβάνωνται οἰκονομικαὶ ἀποφάσεις χωρὶς νά συνυπολογίζωνται αἱ οἰκολογικαὶ ἐπιπτώσεις τῶν. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις δέν εἶναι δυνατόν νά παραμένῃ ἐφιάλτης διὰ τήν οἰκολογίαν. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὑπάρχει ἐναλλακτικὴ ὁδὸς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως καί ἀναπτύξεως ἐναντι τοῦ οἰκονομισμοῦ καί τοῦ προσανατολισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τήν μεγιστοποίησιν τῆς κερδοφορίας. Τό μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος δέν εἶναι ὁ homo oeconomicus.

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, τό ὁποῖον κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας πρωτοστατεῖ εἰς τόν χῶρον τῆς προστασίας τῆς κτίσεως, θά συνεχίσῃ τὰς οἰκολογικάς του πρωτοβουλίας, τήν ὀργάνωσιν οἰκολογικῶν συνεδρίων, τήν κινητοποίησιν τῶν πιστῶν καί πρωτίστως τῆς νεολαίας, τήν ἀνάδειξιν τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος εἰς βασικόν θέμα τοῦ διαθρησκειακοῦ διαλόγου καί τῶν κοινῶν πρωτοβουλιῶν τῶν θρησκειῶν, τὰς ἐπαφὰς μέ πολιτικούς ἡγέτας καί

θεσμούς, τήν συνεργασίαν μέ περιβαλλοντικές οργανώσεις και οικολογικά κινήματα. Είναι προφανές ότι ή σύμπραξις διά τήν προστασίαν του περιβάλλοντος δημιουργεί διαύλους επικοινωνίας και δυνατότητας διά νέας κοινάς δράσεις.

Επαναλαμβάνομεν, ότι αι περιβαλλοντικά δραστηριότητες του Οικουμενικού Πατριαρχείου είναι προέκτασις τής εκκλησιολογικής αυτοσυνειδησίας του και δέν αποτελούν απλώς περιστασιακήν αντίδρασιν εις έν νέον φαινόμενον. Η ίδια ή ζωή τής Έκκλησίας είναι έφηρμοσμένη οικολογία. Τά μυστήρια τής Έκκλησίας, σύνολος ή λατρευτική ζωή, ό άσκητισμός και ό κοινοτισμός, ή καθημερινότης τών πιστών, εκφράζουν και παράγουν βαθύτατον σεβασμόν πρός τήν κτίσιν. Η οικολογική ευαισθησία τής Ορθοδοξίας δέν έδημιουργήθη, αλλά άνεδείχθη από τήν σύγχρονον περιβαλλοντικήν κρίσιν. Ο άγών διά τήν προστασίαν τής δημιουργίας είναι κεντρική διάστασις τής πίστεώς μας. Ο σεβασμός του περιβάλλοντος είναι έμπρακτος δοξολογία του όνόματος του Θεού, ένώ ή καταστροφή τής κτίσεως είναι προσβολή του Δημιουργού, όλως άσύμβατος μέ τας βασικές παραδοχάς τής χριστιανικής θεολογίας.

Τιμώτατοι άδελφοί και προσφιλέστατα τέκνα,

Αι οικοφυλικά άξια τής Ορθοδόξου παραδόσεως, ή πολύτιμος παρακαταθήκη τών Πατέρων, αποτελούν άνάχωμα κατά τής κουλτούρας, αξιολογική βάση τής οποίας είναι ή κυριαρχία του ανθρώπου επί τής φύσεως. Η πίστις εις Χριστόν έμπνέει και ένισχύει τήν ανθρωπίνην προσπάθειαν ένώπιον και τών μεγίστων δυσκολιών. Υπό τό πρίσμα τής πίστεως, δυνάμεθα νά ανακαλύπτωμεν και νά αξιολογώμεν όχι μόνον τας προβληματικές πτυχάς, αλλά και τας θετικές δυνατότητας και προοπτικές του συγχρόνου πολιτισμού. Καλοϋμεν τούς όρθοδόξους νέους και τας νέας νά συνειδητοποιήσουν τήν σημασίαν του νά ζοϋν ως πιστοί χριστιανοί και σύγχρονοι άνθρωποι. Η πίστις εις τόν αιώνιον προορισμόν του ανθρώπου κρατύνει τήν μαρτυρίαν μας έν τῷ κόσμῳ.

Έν τῷ πνεύματι τούτῳ, εϋχόμενοι εκ Φαναρίου πᾶσιν ὑμῖν αἴσιον και παντευλόγητον τό νέον εκκλησιαστικόν έτος, καρποτόκον εις έργα χριστοπρεπῆ, επ' αγαθῷ τής κτίσεως όλης και πρός δόξαν του πανσόφου Ποιητού τών άπάντων, επικαλούμεθα επ' ὑμᾶς, πρεσβείαις τής Παναγίας τής Παμμακαρίστου, τήν χάριν και τό έλεος του Θεού τών θαυμασιών.

βκ' Σεπτεμβρίου α'

Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρός Θεόν εϋχέτης πάντων ὑμῶν

«Και εις τις νεανίσκος ήκολούθησεν αὐτῷ» (Μάρκ. ιδ' , 51)

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΜΑΡΚΟΣ

Του Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσῶν κ. Μάρκου

Εϋλογημένο νά είναι, Χριστιανοί μου, τό όνομα του άνάρχου Πατρός, του τὰ πάντα δημιουργήσαντος δι' Υιού έν Αγίῳ Πνεύματι, εϋλογημένο νά είναι, Χριστιανοί μου, τό όνομα του συνανάρχου Υιού δι' οϋ τόν Πατέρα εγνώκαμεν και τό Πνεϋμα τό Άγιον επεδήμησεν έν κόσμῳ, και εϋλογημένο νά είναι, Χριστιανοί μου, τό όνομα του συμπλαστουργοσυνθρόνου, παντουργού και νημερτούς Αγίου Πνεύματος, του εκ του Πατρός εκπορευομένου και έν Υιῷ αναπαυομένου, διότι σήμερα συνεχίζομε τήν πανήγυρη του Αγίου Μάρκου. Συνεχίζομε σήμερα τήν πανηγυρική Θεία Λειτουργία, τήν όποιαν ετελέσαμεν σ'αϋτόν τόν Ιερό Ναό τήν 25η Απριλίου του σωτηρίου έτους 2020. Μόνοι μας, μέ εϋαριθμούς πιστούς, που ή ποιμαντική μέριμνα τής τοπικής Έκκλησίας και του Επισκόπου φρόντισε διακριτικά νά βρίσκονται μέσα στον Ιερό Ναό. Μόνοι μας όμως, αλλά και με πολυάριθμους πιστούς, οι όποιοι στα σπίτια τους, δίπλα ακριβώς στο ραδιόφωνό τους, συμπροσεϋχονταν σ' αϋτήν τήν Θεία Λειτουργία μέσα από τὰ ερτζιανά κύματα του ραδιοφωνικού σταθμού τής τοπικής μας Έκκλησίας. Αλλά μόνοι μας, και με τούς άλλους, τούς πολυαριθμούς πιστούς, τούς όμογενείς μας, στα διάφορα σημεία του πλανήτη τής Γῆς, που τὰ τηλεφωνήματά τους εκείνη τή μέρα μας ειπαν «Είμαστε μαζί σας». Μόνοι μας, αλλά και με τούς πολυαριθμούς εκείνους πιστούς, τούς ναυτικούς μας, που βρίσκονταν εκείνες τις στιγμές μέσα στις θάλασσες και μέσα στους ώκεανούς και μέσα στα πέλαγα, και για τούς όποιους ακούστηκε για μία άκόμα φορά τούτες τις μέρες ή φωνή του Πατέρα τους «Προσέξτε τούς ναυτικούς μας, προσέξτε τή ναυτιλία μας, προσέξτε τὰ άγια τών άγιών της Ελληνικής Φυλής».

Και μετά από κείνην τήν «παράξενη» Θεία Λειτουργία, συνεχίζομε σήμερα, για χάρη δική σας, για χάρη όλων τών πιστών, σε ήμέρα ιστορική, σε ήμέρα σημαντική, τήν ήμέρα τής 175^{ης} επετείου τών εγκαινίων του Ιερού τούτου Ναού από τὰ χέρια του τότε Μητροπολίτου Χίου και μετέπειτα Πατριάρχου Αλεξανδρείας, δηλαδή διαδόχου του Αγίου Μάρκου, Σωφρονίου. Συνεχίζομε σήμερα με πανηγυρικό τρόπο σε πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος του πολυφιλήτου συμπατριώτου και έν Χριστῷ αδελφού, Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Αβήλων κυρίου Δωροθέου, του φύλακα και φρυκτωροϋ τών παναγίων προσκυνημάτων του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, και συγκεκριμένα, του φύλακα του Τάφου, ό όποιος έδέχθηκε τό θεοδόχον σῶμα τής Παναγίας μας. Με τήν παρουσία τών Ιερών μας, καλλιμέλιων Ιεροψαλτών, Αρχών του τόπου μας, τής Νεότητάς μας, και κυρίως εσάς, του πιστού λαου του Θεού, τών λογικών προβάτων τής ποιμένης του Χριστού. Συνεχίζομε

σήμερα εκείνο το πανηγύρι, που το ξεκινήσαμε χωρίς έσας, γιατί θέλωμε να το τελειώσομε μαζί σας. Θέλω με το «δι' εὐχών» αὐτοῦ τοῦ πανηγυριοῦ να εἶναι μαζί με έσας.

Καί θέλωμε να σᾶς μιλήσομε γιά κείνον που μᾶς συγκέντρωσε σήμερα ἐδῶ. Γιά κείνον που μᾶς συγκέντρωσε τότε ἐδῶ. Γιά κείνον που μᾶς συγκεντρώνει κάθε φορά σέ αὐτόν τόν ἱερό καί ἁγιασμένο χώρο. Τόν Απόστολο καί Εὐαγγελιστή Μάρκο. Γιά χάρη του ἀφιερῶσαμε τούτον τόν χρόνο, γιά χάρη του ἐξεδώσαμε τὸ ἡμερολόγιο τῆς Μητροπόλεώς μας, γιά χάρη του λειτουργήσαμε σ' ὅλους τους Ναοὺς καί τὰ Παρεκκλήσια που τιμῶνται στοῦ ὄνομά του, γιά χάρη του ἐτελέσαμε τὴν Θεία Λειτουργία, που φέρεται με τὸ ὄνομά του, σέ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Μητροπόλεώς μας, γιά χάρη του ἐγκαινιάσαμε Ἱερό Ναὸ στοῦ ὄνομά του, γιά χάρη του μιλήσαμε μέσα ἀπὸ τὰ Μέσα Ἐνημερώσεως καί μεταφέραμε αὐτόν τόν λόγο πέρα ἀπ' τὰ σύνορά του νησιοῦ μας, να τὸν ἀκούσει ὅλη ἡ Ἑλλάδα, ν' ἀκούσει γιά τὸν Ἅγιο Μάρκο, να τιμῆσει, να προσκυνήσει τὸν ἱερό Εὐαγγελιστή. Καί γιά χάρη του προγραμματίσαμε, καί με τὴ βοήθειά του θὰ τὸ πραγματοποιήσομε, ὅταν ὁ Θεὸς ὀρίσει τὸν χρόνο, ἕνα διεθνὲς διεπιστημονικὸ συνέδριο, γιά να λαμπρυνθεῖ τὸ ὄνομά του, γιά να τιμηθεῖ τὸ ὄνομά του, γιά να γίνει ὁ προστάτης ὁλόκληρης τῆς Γῆς.

Ὁ Ἅγιος αὐτός, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωσε δῶρο τὸ Εὐαγγέλιό του, μέσα στις σελίδες τοῦ Εὐαγγελίου του, μᾶς ἀναφέρει μία μικρὴ χαρακτηριστικὴ, ἀσήμαντη θὰ ἔλεγα, λεπτομέρεια. Ὁ Χριστὸς βρίσκεται στὸν Κῆπο τῆς Γεθ-σημανῆ, προσεύχεται μόνος Του, ὁ ἰδρώτας ὡς θρόμβοι αἵματος κυλάει ἀπὸ τὸ μέτωπό Του, οἱ Γραμματεῖς καί οἱ Φαρισαῖοι στέλλουν τοὺς στρατιῶτες γιά να Τὸν συλλάβουν, καί ἐκείνη τὴ στιγμή «νεανίσκος τις ἠκολούθησεν αὐτόν περιβεβλημένος σινδῶνα ἐπὶ γυμνοῦ· καί κρατοῦσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι. Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδῶνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν».

Καί σ' αὐτόν τόν ἱερό κατασκευτικὸ πίνακα τῆς ὑπερφυσιοῦς προσευχῆς, τῆς προδοσίας καί τῆς συλλήψεως τοῦ Χριστοῦ μας, βάζει ὁ Εὐαγγελιστὴς μας μία παράξενη πινελιά. Ὅπως ὁ κάθε ζωγράφος βάζει στὴν ἄκρη τοῦ πίνακα τὸ ὄνομά του. Γιατί δὲν μπορεῖ ἡ πινελιά αὐτὴ να εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν δήλωση τῆς δικῆς του παρουσίας ἐκείνην τὴ στιγμή κοντὰ στὸν Χριστό. Ἐνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους Βιβλικούς Ἑρμηνευτὲς, ὁ Θεοφύλακτος, γράφει ὅτι ὁ νεαρὸς αὐτὸς εἶναι φυσικὸ ὅτι θὰ προερχόταν ἀπὸ τὸ σπίτι, στοῦ ὁποῖο ὁ Χριστὸς ἐδείπνησε με τοὺς μαθητὲς Του στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο καί παρέδωσε τὴν Θεία Λειτουργία, τὰ Ἅγια Μυστήρια. Κι εἶναι φυσικὸ ὅτι ὁ νεαρὸς αὐτός, ἔχοντας κατακλιθεῖ στοῦ σπίτι του, κι ἀκούγοντας τὰ ὠραία καί θαυμάσια λόγια του Χριστοῦ, θὰ ῥιξε βιαστικὸς ἐπάνω του ἕνα σεντόνι καί θὰ ἔτρεξε να ἀκολουθήσει τὸν Χριστὸ στοῦ δρόμο Του καί θὰ βρέθηκε κι ἐκεῖνος ἐκείνη τὴ στιγμή αὐτόπτης καί αὐτήκοος τῶν φοβερῶν καί οὐρανοδρόμων ρημάτων τοῦ Κυρίου μας. Ἦταν φυσικὸ ὅτι ὁ νεαρὸς αὐτός, ὅταν τὸν ἄρπαξαν οἱ Γραμματεῖς καί οἱ Φαρισαῖοι καί οἱ στρατιῶτες τους, ν' ἄφησε τὸ σεντόνι

με τὸ ὁποῖο εἶχε περιβάλλει τὸ σῶμα του στὰ χέρια τους. Καί γυμνὸς θὰ ἔτρεχε μέσα στὴν νύχτα πρὸς ἕναν προορισμό, που ὁ Θεὸς εἶχε καθορίσει.

Ὁ Καθηγητὴς Παναγιώτης Τρεμπέλας θὰ γράφει ὅτι, ἐφόσον τὸ σπίτι στοῦ ὁποῖο ἐγίνε ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος ἦταν τὸ σπίτι τῆς Μαρίας, τῆς μητέρας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὁ νεαρὸς αὐτὸς ἦταν ὁ Εὐαγγελιστὴς μας. Ἦταν ὁ Ἅγιός μας. Ἦταν ὁ Προστάτης μας. Εἶναι χαρακτηριστικὸ μάλιστα ὅτι, ἐνῶ τὰ ἄλλα χειρόγραφα τοῦ Εὐαγγελίου γράφουν «ἠκολούθησεν αὐτῷ», ὁ ἀλεξανδρινός, ὁ αἰγυπτιακὸς κώδικας, που μᾶς σώζει τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιο, γράφει «συνηκολούθη» αὐτόν, δηλώνοντας ὅτι κι ἐκεῖνος ἀκολούθησε τὸν Χριστὸ μαζί με τοὺς Μαθητὲς, εἰς ἐπιβεβαίωσιν ὅτι ἦταν ὁ γιὸς τῆς οἰκοδέσποινας τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου.

Τὶ σημαίνει ὅμως ἄραγε αὐτὴ ἡ μικρὴ πινελιά που ὁ Ἅγιος Μάρκος βάζει στοῦ Εὐαγγελίου του γιά να μᾶς δηλώσει ὅτι «Ναί, κι ἐγὼ ἦμουν ἐκεῖ; Ὅτι ἦμουν κοντὰ στὸν Χριστό, τὴν ὥρα που προσευχόταν ὁ Χριστὸς; ὅτι ἦμουν κοντὰ στὸν Χριστό, τὴν ὥρα που μακροθυμοῦσε ὁ Χριστὸς, ὅτι ἦμουν κοντὰ στὸν Χριστό, ὅταν ὁ Χριστὸς ξεκινούσε γιά να ἀνεβεῖ στὸν Γολγοθᾶ»;

Θὰ πρέπει να κοιτάξουμε, Χριστιανοί μου, μία - μία τις φράσεις αὐτῆς τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, «καί νεανίσκος τις ἠκολούθησεν αὐτόν». Ἦταν νεαρός. Καί θὰ ἔλεγα ὅτι δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει τόσο πολὺ τὸ νεαρόν τῆς ἡλικίας του, ὁ χρονολογικὸς προσδιορισμὸς τῶν ἐτῶν του, ὅσο θὰ ἔλεγα ὅτι πίσω ἀπὸ τὴ λέξη νεαρός κρύβεται κάτι πιὸ βαθὺ καί πιὸ θεολογικὸ. Ὅταν ὁ Χριστὸς μας ἦλθε στὸν κόσμον καί μιλοῦσε στοὺς Μαθητὲς Του, εἶπε: «Ἴδου καινὰ ποιῶ τὰ πάντα». Ἦρθα ἐδῶ γιά να κάνω καινούργιο τὸν κόσμον. Σ' ἕνα ὠραῖο τροπᾶριο τῆς Ἐκκλησίας μας ψάλλομε «Καινοποιεῖς τοὺς γηγενεῖς», κάνεις καινούργιους τοὺς ἀνθρώπους τῆς Γῆς. Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζεται Νέα Σιών, Καινούργια Σιών, Νέα Ἰερουσαλήμ. Ὁ Ἅγιος Μάρκος λοιπὸν δὲν εἶναι ἕνας ἀπλὸς νεαρὸς στὴν ἡλικία, ἀλλὰ ἕνας καινούργιος ἀνθρωπος, ἕνας νέος ἀνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀπεκδέεται «τὸν παλαιὸν ἀνθρωπον σὺν τοῖς παθήμασι καί ταῖς ἐπιθυμίαις», τὸν παλαιὸ ἀνθρωπο τῆς πτώσεως με τὰ ἁμαρτήματά του, κι εἶναι ἔτοιμος να ἐνδυθεῖ τὸν νέον, τὸν καινούργιον, τὸν ἀνακαινούμενον κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν. Τὸν καινούργιον, που τὸν κάνει καινούργιον ὁ Θεὸς κατὰ τὴ δική Του εἰκόνα. Αὐτὴν τὴν νεότητα τῆς καινούργιας ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας κρύβει μέσα της αὐτὴ ἡ λέξη νεανίσκος, τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς μας γιά τὴν παρουσία του στὸν Κῆπο τῆς Γεθσημανῆ.

«Εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ». Ἀκολουθοῦσε ὁ Ἅγιος Μάρκος τὸν Χριστό μας. Ἀκολουθοῦσε ὁ Ἅγιος Μάρκος τὸν Χριστό μας, γιάτι αὐτὴ ἦταν ἡ πρότροπὴ τοῦ Ἁγίου Κυρίου μας. Γιατί ὁ Χριστὸς μας, μιλώντας στοὺς Μαθητὲς Του, εἶπε: «Ἀκολουθεῖ μοι». Γιατί οἱ Μαθητὲς Του, «ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ». Ἄφησαν τὴ ζωὴ τους, ἄφησαν τὰ πάντα κι ἀκολουθοῦσαν τὸν Χριστό. Ἀκολούθησε ὁ Ἅγιος Μάρκος τὸν Χριστό μας, γιάτι ὁποῖος ἀκολουθεῖ τὸν Χριστό μας ζεῖ πραγματικά.

Είναι χαρακτηριστικό πώς ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης έρμηνεύει σ' έναν θαυμάσιο θεολογικό, μυσταγωγικό του λόγο την περικοπή της Παλαιάς Διαθήκης, στην όποια ο θεόπτης Προφήτης Μωϋσής, του όποιου τ' άναπεπταμένα χέρια, έτοιμα να πάρουν τις δέκα έντολές από τόν Θεό, είναι τό σήμα τής Βιβλιοθήκης τής Ίεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών, «ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ» (καί τό όσοίο έμπνεύστηκε από τή Δημοτική Βιβλιοθήκη τής Νέας Υόρκης, στό Μανχάταν, όταν παρουσιάζει ως κορυφαία έκφραση βιβλίου τόν Θεό να δίνει τις δέκα έντολές στον Μωϋσή), όταν λοιπόν αύτήν τήν στιγμή ό Μωϋσής είπε στον Θεό «Θέλω να δώ τό πρόσωπό Σου, για να δώσω σημάδι στον λαό που θα μιλήσω για Σένα», ό Θεός του είπε «Δέν μπορεί να δει κανείς τό πρόσωπό Μου και να ζήσει». Καί του 'πε να μπει μέσα σε μία σπηλιά και πέρασε ό Θεός από μπροστά, αφού σκέπασε με τό χέρι Του τήν είσοδο τής σπηλιάς, ό όταν έπέρασε, έβγαλε τό χέρι Του και βιαστικός έβγήκε ό Μωϋσής κι είδε τήν πλάτη του Θεού. Κι έρμηνεύει αυτό τό περιστατικό ό Άγιος Γρηγόριος Νύσσης, ότι βλέπομε τό πρόσωπο εκείνου που στεκόμαστε άπέναντί του. Καί στεκόμαστε άπέναντι σε κάποιον, όταν οι δρόμοι μας κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση. Όταν λοιπόν είμαστε αντίθετα προς τόν Θεό, τότε πεθαίνομε πνευματικά - άμαρτία, πεθαίνομε βιολογικά - ό θάνατος, πεθαίνομε, ό μη γένοιτο, αιώνια-ή άμετανοησία και ή κόλαση. Ό Μωϋσής όμως, που ήταν άρεστός στον Θεό, είδε λέει τήν πλάτη Του. Ακολουθούσε τόν Θεό. Καί βλέπομε τήν πλάτη ποιανού; Εκείνου που ηγαίνει μπροστά μας, κι εμείς τόν ακολουθούμε πίσω του. Πού περπατάμε στα βήματά του. Πού ακολουθούμε τόν δρόμο του. Αύτήν τήν πορεία θέλει ό Θεός από μ'άς. Να ακολουθούμε τόν δρόμο Του. Να ακολουθούμε τις έντολές Του. Αύτήν τήν σημασία λοιπόν έχει τό «ήκολούθησεν αύτῷ» που ό Άγιος Μάρκος αναφέρει στο Εύαγγέλιό του.

Καί συνεχίζει «περιβεβλημένος σινδόνα επί γυμνού». Δέν μπορούσε να βγει γυμνός μέσα στους δρόμους τής Ίερουσαλήμ ό Άγιος Μάρκος. Καί δέν μπορούσε να βγει γυμνός, γιατί ό γυμνός άνθρωπος μέσα στον Παράδεισο, όταν άποστάτησε από τό θέλημα του Θεού, κι έντράπηκε για τό γύμνια του, αναγκάστηκε να σκεπάσει τό σώμα του με τά ένδύματα, με τούς δερμάτινους χιτώνες τής πώσεως. Δέν μπορούμε να κυκλοφορούμε γυμνοί μέσα στους δρόμους, γιατί πρέπει να 'χομε τήν άνάμνηση του τί είχαμε, τί έχασαμε και τί μ'άς πρέπει, τί μ'άς ταιριάζει. Να ένθυμούμεθα, ως μεταπτωτικοί άνθρωποι, ό,τι είχαμε κερδίσει προπτωτικά και να τό ξαναζητήσομε. Γι' αυτό σκεπάζεται ό Άγιος Μάρκος, όπως σκεπάστηκε κι ό Απόστολος Πέτρος, όταν ό Χριστός πήγε στη θάλασσα τής Τιβεριάδος, και «τόν έπενδύτην διεζώσατο· ήν γάρ γυμνός». Κι έβαλε ένα ρούχο ένανυ του, γιατί δέν μπορούσε να είναι γυμνός μπροστά στον Χριστό μας, όπως, δυστυχώς, μερικοί και μερικές ξεχνούν, όταν έρχονται στον Ίερό Ναό.

Καί τόν άρπάζουν λοιπόν οι στρατιώτες που ήρθαν να συλλάβουν τόν Χριστό και οι βοηθοί τους «και κρατούσιν αύτόν οι νεανίσκοι». Τόν

άρπάζουν, όπως άρπάζει ό διάβολος τόν άνθρωπο. Γι' αυτό, Χριστιανό μου, στο Μυστήριο του Βαπτίσματος αλείφομε τό σώμα του νεοφωτιστου με λάδι για να ξεγλιστράει από τα χέρια του διαβόλου, όταν πάει να πιάσει τόν άνθρωπο να τόν τραβήξει στο θέλημά του. Γι αυτό άκριβώς στο Μυστήριο του Βαπτίσματος άκουπούμε τό χέρι μας πάνω στο νεοφωτιστο παιδί, όπως άκριβώς όταν παίζαμε μικροί τις γωνίες, άκουπούσαμε με τό χέρι μας τήν γωνία μας, λέγοντας ότι είναι δική μας, να μ'ην μ'ας τήν πάρουν, άκουπούμε, λέγω, με τό χέρι μας τό νεοφωτιστο παιδί, για να δείξομε ότι τό παιδί αυτό είναι δικό μας, είναι τής Εκκλησίας, είναι του Χριστού, και δέν αφήνομε τόν πονηρό να τό άρπάξει. Όπως επίσης, με τις πνευματικές του οδηγίες, λίγο πιο πάνω άπ' τόν Ναό μας εδώ, να σκεπάσει τόν Βροντάδο μας, ό Άγιος Μακάριος προετοίμαζε τούς Νεομάρτυρες, όπως ό προπονητής αλείφει τό σώμα των αθλητών με λάδι, γι αυτό και ονομάζεται αλείπτης των Νεομαρτύρων. Τόν κράτησαν λοιπόν ως όργανα του πονηρού οι νεανίσκοι τόν Άγιο μας, κι αν ό Άγιός μας παρέμενε τυλιγμένος μες στο σεντόνι, τό σεντόνι που βάζει ό άνθρωπος μακριά από τό Θεό, στον κόσμο δηλαδή, αν ό άνθρωπος έμενε προσκολλημένος στις κοσμικές σκέψεις και στις κοσμικές έπιθυμίες, αν ό Άγιος Μάρκος έμενε προσκολλημένος στις κοσμικές σκέψεις και στις κοσμικές έπιθυμίες, θα ήταν αιχμάλωτος στα χέρια τους.

Καί συνεχίζει τό Εύαγγέλιό του «ό δέ καταλιπών τήν σινδόνα γυμνός έφυγεν άπ' αύτών». Ό Άγιός μας, όπως άφησε τό σεντόνι στα χέρια τους, άφησε τό κοσμικό φρόνημα, τό ανθρώπινο φρόνημα, τό σαρκικό φρόνημα στα χέρια τους. Καί γυμνός έτρεχε μέσα στη νύχτα, τή νύχτα που τήν ακολουθούσε ό Γολγοθάς, τή νύχτα που τήν ακολουθούσε, Σεβασμιώτατε Άγιε Αβήλων, ό Πανάγιος και Θεοδόχος Τάφος, τή νύχτα που τήν ακολουθούσε ή Ανάσταση. Έφυγε γυμνός, για να ξαναντυθεί τήν στολήν τήν πρώτην, τήν όποιαν ό Θεός είχε ύφανεi στον άργαλειό τής θεϊκής παντοδυναμίας, τής θεϊκής πανσοφίας και τής θεϊκής παναγαθότητος, και είχε ντύσει τόν άνθρωπο μέσα στον Παράδεισο. Τήν στολήν, τήν όποιαν έτόιμασε και πάλι ό εύσπλαχνος πατέρας τής παραβολής του Ασωτου Υιού, για να ξαναντύσει τό παιδί του που γυρνούσε: «ένέγκατε τήν στολήν τήν πρώτην». Η στολή, με τήν όποιαν ντύνομε τούς πιστούς μας στο Βάπτισμά τους. «Χιτώνα μοι παρασχου φωτεινόν, ό αναβαλλόμενος φώς ως ιμάτιον».

Καί φεύγει λοιπόν ό Άγιος Μάρκος μέσα στους δρόμους τής Ίερουσαλήμ γυμνός, γιατί είναι έτοιμος να ντυθεί μία άλλη στολή. Τήν στολήν τής Χάριτος του Αγίου Πνεύματος, τήν στολήν τής Εύαγγελικής διδασκαλίας, τής Ίεραποστολικής του διακονίας στα πέρατα τής Οικουμένης, με κορυφαία έκδήλωσή της τήν διδασκαλία του Εύαγγελίου του Χριστού, στην ελληνικότητα πόλη τής Αλεξανδρείας, στην πόλη που ίδρυσε ό Μακεδόνας, και συνεπώς Έλληνας, Μέγας Αλέξανδρος. Τήν πόλη τής σοφίας. Στην πόλη που φιλοξένησε τόν Ισραήλ στους χρόνους τής αστίας. Στην πόλη που φιλοξένησε τόν Χριστό στους χρόνους τής

προσφυγιάς. Στην πόλη που φιλοξένησε πολλούς, όμογενείς μας, όμοεθνείς μας, και Χιώτες ακόμα, στους χρόνους της περικλειούς άρχοντικής της ανθήσεως. Τρέχει ο Άγιος Μάρκος γυμνός μέσα στη νύχτα, για να ντυθεί ακόμα και την στολήν του μαρτυρίου. Και ως Απόστολος, ως Άγιος, ως Ευαγγελιστής, ως κήρυκας, ως Αρχιερέυς και ως Μάρτυρας του Χριστού, να βρίσκεται σήμερα δίπλα στον θρόνο του Παντοκράτορα, και εκεί, να κραυγάζει τόν Ήπινικιο Ύμνο, δοξάζοντας τὸ Ὄνομα τοῦ Κυρίου Σαβαώθ.

Αὐτὸν τὸν Άγιο, Χριστιανοί μου, συνεχίσαμε, ξεκινώντας στις 25 Ἀπριλίου, να τιμήσουμε και σήμερα. Συνεχίζουμε να τιμάμε και σήμερα. Και μπροστὰ σ'αὐτὸν τὸν Άγιο, κλίνω, με κατάνυξη, με ταπείνωση, ἀλλὰ και με περηφάνεια, τὰ γόνατά μου. Για να προσευχηθῶ για τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Για τοὺς Ἱερεῖς μας. Ἀπ' τοὺς μεγάλους ἐνοριακοὺς Ναοὺς τῶν πόλεων μέχρι τοὺς μικροὺς ἀπομακρυσμένους Ναοὺς τῶν χωριῶν μας και τῶν ἀκριτικῶν νησιῶν μας. Για τοὺς Ἱεροψάλτες μας. Για τὰ μέλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Συμβουλίων, ποὺ ἀνέλαβαν τοῦτες τὶς μέρες βαρὺ τὸ χρέος τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας. Για τοὺς νεωκόρους μας, ποὺ με τὰ τρεμάμενα χέρια τους ἀνάβουν τὰ καντήλια, τὰ πολυκάντηλα τῶν Μοναστηριῶν μας, μέχρι τὸ ἀκοιμητο καντήλι τοῦ ἱεροῦ προσκνήματος τῆς ἑλληνικῆς νήσου Παναγιάς. Για τοὺς μοναχοὺς και τὶς μοναχές μας, ποὺ στις προσευχῆς και σὸ κομποσκοῖνι τους βρίσκεται ἡ σταθερότητα τοῦ Σύμπαντος Κόσμου, ἡ εὐστάθεια τῶν Ἁγίων του Θεοῦ Ἐκκλησιῶν. Και τοὺς ἀρχόντες μας, για τοὺς ὁποίους προσεύχομαι να πολιτεύονται και να βουλευονται σύμφωνα με τὶς ἐπιταγῆς τοῦ Ευαγγελίου τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Για τοὺς ἐργαζομένους, οἱ ὁποῖοι με τίμιο τρόπο ἐπιδιώκουν να ἐξασφαλίσουν τὸ ψωμί τους για τὶς οἰκογένειές τους. Για τοὺς ἀνέργους, ποὺ συμμεριζόμεθα τὶς δοκιμασίες και τὴν ἀγωνία τους και τὴν εὐχόμεθα τὴν γρήγορη ἀποκατάστασή τους πρὸς ὄφελος τῶν σπιτικῶν τους. Για τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Πολιτισμοῦ και τῶν Γραμμάτων, ποὺ πρέπει να ἔχουν σὸ μυαλό τους ὅτι ἡ Τέχνη «ἀγαθοῦ τινὸς ἐφίεσθαι» κατὰ τὸν λόγο τοῦ Ἀριστοτέλους, και «οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός» κατὰ τὸν λόγο τοῦ Ευαγγελιστοῦ Ματθαίου. Προσεύχομαι για τοὺς ἐπιστήμονες, κυρίως για τοὺς γιατροὺς μας, τοὺς νοσηλευτῆς και τὸ προσωπικὸ τῶν νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων, ποὺ ἀγωνίζεται τούτη τὴ στιγμή να ἐλκύσει τὸ φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος και να δώσει στὴν ἀνθρωπότητα ὡς δῶρο τοῦ Θεοῦ τὰ προληπτικὰ ἢ θεραπευτικὰ φάρμακα τῆς πανδημίας, ἀφοῦ «Κύριος ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ». Προσεύχομαι για τὸν στρατό μας στὴν στεριά, στὰ βράχια μας, στις πέτρες μας, στὰ βουνά μας και στις πόλεις μας. Για τὸ ναυτικὸ μας, στὰ πέλαια και στις θάλασσές μας, πάνω ἀπ' τὰ κύματά μας και ἀπ' τὰ φύκια μας, και τὴν ἀεροπορία μας, πάνω στους οὐρανοὺς, ἐκεῖ ποὺ ἰσώνουν οἱ ἀετοὶ και οἱ Τοῦρκοι δὲν πιετοῦνε, για να φυλάνε τὰ σύνορα και τὴν ἐθνικὴ ἀκεραιότητα τοῦ ἔθνους μας. Προσεύχομαι για τὴν ὑγεία τῶν ἀσθενῶν,

ἀλλὰ κυρίως τῶν γεροντῶν και τῶν γεροντισσῶν. Τῶν ἠλικιωμένων μας. Εἶναι οἱ πατεράδες και οἱ μανάδες, ποὺ γέννησαν ἐμᾶς και τοὺς γονεῖς μας. Τοὺς γέροντες και τὶς γερόντισσες, για τὴν ὑγεία τῶν ὁποίων σήμερα ἔχομε αὐτὰ τὰ μέτρα. Τοὺς γέροντες και τὶς γερόντισσες, ποὺ εἶναι οἱ ρίζες, ἐπάνω στις ὁποῖες στέκεται τὸ δένδρο τῆς ὑπάρξεώς μας, τὰ θεμέλια, ἐπάνω στὰ ὁποῖα ὑψώνονται οἱ πύργοι τῆς κοινωνικῆς, πολιτικῆς, πολιτιστικῆς, οικονομικῆς, θρησκευτικῆς, ἐπιστημονικῆς ζωῆς. Εἶναι τὰ βάρη, ἐπάνω στὰ ὁποῖα ὀρθώνονται οἱ ἀνδριάντες τοῦ πολιτισμοῦ μας. Για τοὺς γέροντες και τὶς γερόντισσές μας θυσιάσαμε, Χριστιανοί μου, και ἐκάναμε κλειστῆς τὶς Ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς και τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

Και τέλος, σηκῶν τὰ χέρια μου στὸν Οὐρανὸ. Θέλω να ξέρετε ὅτι εἶναι τὰ ἴδια χέρια ποὺ, πρῶτα ὁ Θεός, μετὰ ἀπὸ λίγο, θὰ πιάσουν τὸ Σῶμα και τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας, για να σᾶς ταῖσουν με τὸ Σῶμα και τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας. Και σηκῶν αὐτὰ τὰ χέρια, τὰ ματωμένα ἀπὸ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας, για να προσευχηθῶ για τὸ θησαυρὸ τοῦ τόπου μας. Για τὸ πολῦτιμο μαργαριτάρη τῆς Μητροπόλεώς μου. Για τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὅπως εἶπα, τῆς Φυλῆς. Για τὴν πρυτανεύουσα σ' ὀλόκληρη τὴν Οἰκουμένη, τὴν πρώτη, τὴν ἁγία, ἑλληνικὴ ἐμπορικὴ Ναυτιλία. Για τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ θυσιάζουν μία ζωὴ, για να μιμηθοῦν τὴ θυσία τοῦ Χριστοῦ μας. Τὶ ἀνταποδώσωμεν τοῖς Ἕλλησι και Χίοις ναυτικοῖς περὶ πάντων, ὧν ἀνταποδεδώκασιν ἡμῖν; Τί θὰ μπορούσε να ἀνταποδώσει τούτος ὁ τόπος σ' ἐκείνη τὴν γενιὰ τῶν γέρων καπετάνων, ποὺ ἀκόμα και σὸν ὕπνο του τοὺς ἔτρεμε ὁ Σουλτάνος; Οἱ ὁποῖοι κατόρθωσαν να φτιάξουν τὸ μέγα τῆς ἑλληνικῆς θαλάσσης κράτος;

Εγώ, και συγχωρήστε μου τὸ ἐγώ, τὶς μέρες τῶν κλειστῶν Ναῶν μας γι αὐτοὺς ἐπόνεσα περισσότερο. Γι' αὐτοὺς, ποὺ δὲν εἶναι στις Ἐκκλησιές μας οὔτε ὅταν οἱ Ἐκκλησιῆς μας εἶναι ἀνοικτές. Γιατί βρίσκονται ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται, για να θρέφονται οἱ οἰκογένειές τους. Για να σπουδάζουν τὰ παιδιὰ τους. Για να στέκεται ἡ Πατρίδα μας.

Ὀλόκληρο τὸ χρονοὶ τὸν ἀφιερῶνω στὸν Ευαγγελιστὴ Μάρκο. Και στὰ χέρια τοῦ Ευαγγελιστοῦ Μάρκου ἀφιερῶνω ὅλους σας, κυρίως ὁμως τοὺς ἐνοριτῆς, τοὺς Βρονταδοῦσους, τοὺς Χιώτες, τοὺς Ψαριανούς, τοὺς Αἰγνουσιῶτες, τοὺς Ἕλληνες ναυτικούς, τοὺς ναυτικούς ὅλου του κόσμου. Ἀμήν.

Ἀπομαγνητοφωνηθέν κήρυγμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν και Οἰνουσῶν κ. Μάρκου εἰς τὸν Ἱ. Ναόν Ἁγίου Μάρκου Βροντάδου κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς 175^{ης} ἐπετείου τῶν Ἐγκαίνων τοῦ Ἱ. Ναοῦ (30.09.2020).

«Ὁ δίκαιος ἄνθρωπος στὶς «Παροιμίες» Σολομώντος»

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσόστομου

Τὸ βιβλίον «Παροιμίες Σολομώντος» εἶναι ἓνα σπουδαῖο βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Περιλαμβάνει γνωμικὴ ποίηση, σοφὰ ἀποφθέγματα, δηλ. εἶναι ἓνα ἀξιόλογο σύγγραμμα συντεταγμένο σὲ ἕμμετρο λόγο μὲ φιλολογικὸς ἀντιθετικὸς παραλληλισμὸς ὡς καὶ σχήματα προσωποποιήσεως καὶ εἰκόνες ἀπὸ τὴν φύση.

Τὸ βιβλίον περιλαμβάνει τριάντα ἓνα κεφάλαια καὶ ἐπειδὴ τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν περὶ τὰ δέκα ἐπτὰ ἀποδίδονται στὸν σοφὸ βασιλέα, τὸν Σολομῶντα, ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα προέρχονται ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς, τὸ ὅλον ἔργον ἔλαβε τὸν τίτλον «Παροιμίες Σολομώντος».

Ὁ σκοπὸς τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου εἶναι προφανῶς ἡ προβολὴ καὶ διδασκαλία τῆς σοφίας καὶ μάλιστα στοὺς νέους ἄνθρώπους. Βέβαια, ἡ σοφία αὐτὴ στηρίζεται στὸν σεβασμὸς πρὸς τὸν Θεὸ κατὰ τὸ ἀξίωμα «ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου».

Ἐπειδὴ δὲ τὰ νοήματα αὐτῆς τῆς γραμματείας καὶ διδασκαλίας εἶναι ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, ὁ ἀναγνώστης ἢ ὁ ἀκροατὴς τῶν «Παροιμιῶν» χρειάζεται ἀρκετὴ προσπάθεια καὶ πνευματικὴ καλλιέργεια γιὰ νὰ μπορέσει νὰ εἰσδύσει καὶ κατανοήσει τὴν σοφία αὐτή. Ακριβῶς γι' αὐτὸ τὸν λόγο καὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ ὀνομάστηκε «Πανάρτετος Σοφία» καὶ «Παιδαγωγικὴ Σοφία».

Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία κατέταξε τὸ βιβλίον αὐτὸ στὸν «Κανόνα» τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν Βιβλίων Π. Διαθήκης καὶ ἀπέδωκε ἀξιοπιστία καὶ θεοπνευστία. Ἔτσι γίνεται χρῆσις τῶν Παροιμιῶν καὶ στὸ χῶρο τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας. Προσέτι καὶ οἱ θεοφόροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας κάμνουν ἀναφορὰς καὶ παραπομπὰς στὶς «Παροιμίες» καὶ τίς θεωροῦν πάνυ ὠφέλιμες καὶ οἰκοδομητικὰς.

Εἰδικότερα, στὸ βιβλίον γίνεται συχνὰ λόγος γιὰ τὸν δίκαιο ἄνθρωπο καὶ ὑπὸ τὸν ὄρο «δίκαιο» ἐννοεῖται ἡ συγγραφὴ τὸν ὑπὸ στενὴ καὶ εὐρεία ἐννοια δίκαιο.

Γενικῶς δίκαιος εἶναι ἐκεῖνος πού ἐφαρμόζει τὸν νόμο καὶ διανέμει, χειρίζεται ὀρθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, ἀλλὰ στὴ Βίβλο ἐννοεῖται ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος. Εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται γιὰ τὴν κατάκτηση τῶν θείων ἀρετῶν καὶ κατὰ συνέπειαν δικαιοσύνη εἶναι ἡ πληρότητα τῶν ἀρετῶν.

Εἰδικότερα ἀναφέρουν οἱ «Παροιμίες»: Ἡ ζωὴ τοῦ δικαίου ἀνθρώπου εἶναι κυριολεκτικὰ πηγὴ ζωῆς, ἀπ' ὅπου ἀναβλύζει καλωσύνη καὶ

ἐλεημοσύνη. Γράφει: «Πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου» (10, 11). Τὰ χέρια τοῦ δικαίου ἀνθρώπου εἶναι γεμάτα φιλανθρωπίες καὶ ἀγαθοεργίες. Εἶναι χέρια πού φέρνουν γαλήνη, παρηγορία, ἐλπίδα. Δέν εἶναι χέρια ἐγκληματικά, ἀλλὰ ἐδεργεται στὸν συνάνθρωπο.

Ἔπειτα, οἱ λόγοι τοῦ δικαίου περιέχουν ἀλήθεια. «Χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά» (10, 21). Δηλ. τὰ χεῖλη τῶν δικαίων γνωρίζουν νὰ λέγουν μεγάλες καὶ ὑψηλές ἀλήθειες καὶ ὄχι ψεῦδη καὶ χαμηλοῦ ἐπιπέδου λόγια. Ἔτσι «λογισμοὶ δικαίων κρίματα» (12, 5). Οἱ σκέψεις τῶν δικαίων εἶναι ὀρθές καὶ συνετές καὶ δέν κρύπτουν δολιότητα καὶ πονηρία.

Ὡς δὲ λέγει ὁ Μ. Βασίλειος: «Χρὴ ὡσπερ δικαστὴν τὸν λόγον τὴν ἀνωτάτην χώραν παρ' ἡμῖν λαχόντα, ἕκαστον κρίνειν καὶ ἐξετάζειν, τὰ τε λεκτέα καὶ τὰ πρακτέα καὶ μὴν καὶ ταῖς συγκαταθέσει τῶν πραγμάτων καὶ ταῖς ὁρμαῖς τῆς ψυχῆς μετὰ ἀκριβοῦς ἐπικρίσεως ἐπιτρέπειν» (Εἰς Ἡσαΐαν, κεφ. 1, 41). Καὶ ἀκόμη «καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δίκαια» (10, 18). Δέν ἐρεθίζουν καὶ δέν ἐξοργίζουν εἰς περαιτέρω ἔχθρα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καρδιά τοῦ δικαίου, ἀπ' ὅπου ἐκπηγάζουν τὰ συναίσθηματα, «ὁ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτερεῖ ἀφειδῶς» (21, 26) ἀναγράφουν οἱ «Παροιμίες». Ὁ δίκαιος ἄνθρωπος ἐλεεῖ καὶ εὐσπλαγχνίζεται χωρὶς κρατούμενα φιλανθρωπίας. Δίνει ὁ δίκαιος.

Κάμνει ἐλεημοσύνες. Φτιάχνει ἔργα ἀγάπης. Δίνει στὸν συνάνθρωπο μὲ γενναιοσύνη καὶ χωρὶς ὑστεροβουλία. Ἀκόμη καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ζῶα, τὰ ἄλογα κτήνη, ὁ δίκαιος δεῖχνει ἀγάπη. Λέγουν οἱ «Παροιμίες» «Δίκαιος οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ» (12, 10).

Ὁ δίκαιος, λοιπόν, ἔχει «καρδίαν λεπτήν», πού συμπαθεῖ καὶ τὰ ζῶα, διότι καὶ αὐτὰ εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Ἡ σκληρότητα πρὸς τὰ ζῶα εἶναι ἐνδειξη σκληροκαρδίας. Ὁ δίκαιος ὅμως ἄνθρωπος δέν διαθέτει καρδία πέτρινη ἀλλὰ σπλαγγχνική.

Ὁ δίκαιος ἄνθρωπος φαίνεται ἀπὸ τίς πράξεις του. Ὁ ἴδιος ὁ βίος του εἶναι κάτοπτρον τῆς δικαιοσύνης του. Ἔτσι «οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον» (12, 21). Δέν εἶναι ἀρεστὸν στὸν δίκαιο ἄνθρωπο τίποτα τὸ ἄδικον καὶ τὸ κακόν.

Γνωρίζει ὅτι ἡ ἀδικία δέν εὐλογεῖται. Ἡ ἀδικία φέρει μέσα του αἴσθημα ἀποστροφῆς καὶ περιφρόνησης. Κατὰ συνέπειαν «δίκαιος οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν» (17, 4), δηλ. δέν δίνει καμμία προσοχὴ στὰ χεῖλη πού ψεύδονται, πού ἐκστομίζουν ὕβρεις καὶ συκοφαντίες καὶ λέγουν ματαιότητες.

Ἔτσι στὸν οἶκο του, στὴν οἰκογένειά του ὁ δίκαιος ἄνθρωπος ἔχει ἡρεμία, εὐφροσύνη καὶ χαρὰ. Μάλιστα, γράφουν οἱ «Παροιμίες»: «Οἴκοι δικαίων παραμένουσιν» (12, 7). Τὰ σπίτια τῶν δικαίων θά παραμένουν

ασάλευτα, οι οικογένειες δέν θά διαλυθοῦν γιατί ἔχουν ὡς θεμέλιους λίθους τὴν δικαιοσύνη.

Καί πάλιν γράφεται στό βιβλίον τῶν «Παροιμιῶν»: «Οἴκοις δικαίων ἰσχύς πολλή» (15, 6). Μπορεῖ ἐνίοτε νά κλυδωνίζονται οἱ οικογένειες τῶν δικαίων, τῶν ἐναρέτων καί τῶν εὐσεβῶν, ὁμως, ἀντέχουν στίς δοκιμασίες γιατί στηρίζονται στό δίκαιο καί τὴν δικαιοσύνη.

Γι' αὐτό καί ἰσχύει πάντοτε τό ἀπόφθεγμα τῶν «Παροιμιῶν» τό ὅποιο διακελεύει: «Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων» (10, 7). Ὅσες φορές δηλαδή οἱ ἄνθρωποι ἐνθυμοῦνται τοὺς ἀποθανόντες δικαίους, ἡ ἐνθύμησις αὐτῶν συνοδεύεται πάντοτε ἀπό ἐγκώμια καί ἐπαινετικά λόγια, ἀκριβῶς ἐπειδή ἡ δικαιοσύνη τους, ἡ ἀρετὴ τους ἀναγνωρίζεται ἀπ' ὄλους.

Οἱ δίκαιοι ἄνθρωποι ὅταν φύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτό, πραγματικά ἀφήνουν μνήμες ἐκτίμησις, ἀξιοπρέπειας καί εὐγένειας. Μνήμες ἀληθοῦς πολιτισμοῦ.

Ὁ Προφήτᾶναξ Δαυὶδ, ὁ πατὴρ τοῦ Σολομῶντος, εἶχε ἤδη προβλέψει: «Ἐἵς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος» καί συνάδει πράγματι τοῦτο μέ τὴν λύρα τοῦ Τυρταίου, ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «Οὐδέποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίνεταί ἀθάνατος».

Τὸ κυριώτερο ὁμως εἶναι ὅτι τὸν δίκαιο ἄνθρωπο τὸν εὐλογεῖ ὁ Θεός, τὸν εὐεργετεῖ, τὸν χαριτώνει. Γράφουν οἱ «Παροιμίαι»: «Εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλῇ δικαίου» (10, 6). Ἔτσι οἱ δρόμοι τῶν δικαίων, τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων εἶναι εὐάρεστοι στό Θεό.

«Δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων» (15, 28α) καί ὁ Θεός «ἐνὶ χαίσις δικαίων ἐπακούει» (15, 29), δηλ. ἀκούει τίς προσευχὰς τους καί ὁ δίκαιος ἄνθρωπος προστατεύεται, καθ' ὅτι ἀληθῶς «δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει» (11, 8), δηλ. ὁ δίκαιος ἐξέρχεται ἀβλαβῆς καί σώος ἀπὸ κινδύνου πού διέτρεξε γιατί τὸν προστατεύει ὁ Θεός.

Βέβαια ἡ ἐννοια «δίκαιος ἄνθρωπος», ὅπως τὴν εἶδαμε στίς «Παροιμίαις» τοῦ Σολομῶντος, εἶναι μία σπουδαιοτάτη ἐννοια πού αἰῶνες ἀπασχολεῖ τὴν διανόηση. Γι' αὐτὲς τίς δύο λέξεις-ἐννοιες καί πραγματικότητες «ἄνθρωπος» καί «δίκαιος» ἀεῖποτε ὁ ἄνθρωπος ψάχνει, ἀναζητεῖ τό βαθύτερο περιεχόμενό τους. Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος, καί τί εἶναι τό δίκαιον; Ἀπὸ κοντὰ βέβαια ἔρχεται καί ἡ ἄλλη ἐννοια ἐκείνη τῆς δικαιοσύνης.

Ὡστόσο, στή βιβλικὴ καί πατερικὴ παράδοση ἀναφερόμενοι στή πραγματικότητα τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ δικαίου καί κατ' ἐπέκτασιν τῆς δικαιοσύνης ὑπάρχει ἄλλη ἐρμηνευτικὴ ἀπὸ ἐκείνη τῆς φιλοσοφίας τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, τῆς κοσμικῆς σκέψεως ἐν γένει.

Ὁ ὄρος «ἄνθρωπος» θεολογικῶς σημαίνει ὅτι ἡ ἀξία καί τό εἶναι τοῦ ἀνθρώπου θεμελιώνεται στή σχέση του μέ τὸν Θεό. Χαρακτηριστικά στό βιβλίον τῆς Γενέσεως διαβάζουμε: «Καί εἶπεν ὁ Θεός ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καί καθ' ὁμοίωσιν» (Γεν. 1, 26) καί στό ἐπόμενο κεφάλαιο πάλι διαβάζουμε «καὶ ἐπλασεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καί ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καί ἐγένετο ἄνθρωπος· εἰς ψυχὴν ζῶσαν» (Γεν. 2, 7). Πρόκειται δηλαδή γιὰ μία ψυχοσωματικὴ ἐνότητα «ἄνθρωπος».

Ἔτσι ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός θά ὀνομάσει τὸν ἄνθρωπον «κόσμον ἐν μικρῷ μέγαν ... ἐλόπτην τῆς ὀρατῆς κτίσεως, μύστην τῆς νοουμένης, βασυλεύα τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, βασιλευόμενον ἄνωθεν ... ζῶον ... τῆ πρὸς Θεὸν νεύσει θεοῦμενον», καί ὁ Ἱ. Χρυσόστομος προσεγγίζοντας τὴν ἄλλη ἐννοια ἐκείνη τοῦ δικαίου θά γράψει: «Ἀνθρωπος γάρ ἐστίν οὐχ ὅστις ἀπλῶς χεῖρας ἔχει καὶ πόδας ἀνθρώπου, ἀλλ' ὅστις εὐσέβειαν καί ἀρετὴν μετὰ παρρησίας ἄσκει».

Αὐτὰ σημαίνουν ὅτι ἡ ἀλήθεια τοῦ ἀνθρώπου δέν ἐξαντλεῖται στή βιολογικὴ του ὑπαρξη ἀλλὰ ἔχει ἀναφορὴς στὸν Δημιουργὸ του καί ἡ ἐννοια τοῦ δικαίου ἔχει ἄμεση σχέση μέ τὸν ἔσω ἄνθρωπο.

Δίκαιος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πληροῖ ὅλες τίς θεῖες ἐντολές. Τυγχάνει ἐνάρετος «ἐν ἅπασιν καί τῆ καθόλου ἀρετῇ». Δικαιοσύνη δέ, δέν εἶναι ἀπλῶς, ἡ κατὰ τὸν Πλάτωνα ἀπονομή «ἐκάστῳ τῶν ὀφειλομένων» καί «κατ' ἀξίαν», οὔτε μόνον ἡ «διανεμητικὴ» δικαιοσύνη, τοῦ Ἀριστοτέλους πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀδικίας, ἀλλὰ δικαιοσύνη εἶναι ἡ ἐκπλήρωση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ παντάπασιν.

Ἡ ἐρμηνεία αὐτὴ δέν θά πρέπει νά ἡγεῖ παράδοξα, καθ' ὅτι ἡ ἐννοια τοῦ δικαίου ἀπὸ τὰ ὀμηρικὰ ἔπη δέν ἔχει μόνον νομικὸ περιεχόμενο ἀλλὰ καί ὀρησκευτικό.

Τὸ δίκαιον εἶναι στενότερα συνυφασμένο μέ τὴν γλῶσσα καί τὴ ὀρησκεία. Καί αὐτό εἶναι πρωταρχικὸ καί βασικὸ στοιχεῖο. Ἄλλωστε ἡ ἀπονομή τοῦ δικαίου ἦταν μία διαδικασία καί ὑπηρεσία ἡ ὁποία γινόταν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ βασιλέως ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν. Γι' αὐτό εἶχαμε τὴν «θεῖα δίκη» καί τὴν «σκολιά».

Ἐν κατακλείδι, ἐάν ὁ μέγας ἐν πολέμῳ Δαυὶδ θά καταφθάσει καί θά ἀποφανθεῖ: «Ἠγάπησας δικαιοσύνην καί ἐμίσησας ἀνομίαν» (Ψαλμ. 44, 8), ὁ μέγας ἐν εἰρήνῃ σοφὸς υἱὸς του, Σολομῶν, μέ τίς «Παροιμίαις» του θά βρῖσκεται συνεχῶς ἐνώπιόν μας καί θά τὸν ἀκοῦμε νά παροτρύνει: «Δίδου σοφῶ ἀφορμὴν καί σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίῳ καί προσθήσει τοῦ δέχεσθαι» (9, 9).

Ὁ Εὐαγγελιστής Μάρκος καί τό Μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου του

Τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κορωναίας κ. Παντελεήμονος

*

1. Τό κείμενο τοῦ κατά Μάρκον Εὐαγγελίου.

Τό κατά Μάρκον Εὐαγγέλιο ἀναγνωρίζεται ὡς τό παλαιότερο ἀπό τά τέσσερα Εὐαγγέλια.

Ἡ παράδοση τοῦ κειμένου του ἔχει μία ἰδιαιτερότητα σχετικά μέ τό τέλος του. Οἱ δύο παλαιότεροι κώδικες, ὁ Βατικανός καί ὁ Σιναϊτικός, σταματοῦν τό κείμενο στό κεφ. ιστ', 8, «καί οὐδενί οὐδέν εἶπον (οἱ γυναῖκες πού βρῆκαν ἄδειο τό μνῆμα τοῦ Χριστοῦ) ἐφοβοῦντο γαρ».

Ἄλλοι, μεταγενέστεροι κώδικες - Ἑλληνικά χειρόγραφα - προσθέτουν στό τέλος ἐμφανίσεις τοῦ Χριστοῦ μετά τήν Ἀνάσταση σέ μεμονωμένα πρόσωπα (ιστ', 9) (Μαρία τήν Μαγδαληνή). Στή συνέχεια «δυσίαν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερῶθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ» (στ. 12). «Ὑστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανερῶθη» (στ. 14). Ἀνάλογες ἐμφανίσεις βλέπουμε κυρίως στό 21ο κεφάλαιο τοῦ κατά Ἰωάννην Εὐαγγελίου, μέ τονισμό τόν διάλογο τοῦ Ἀναστάσιου Κυρίου μέ τόν Πέτρο.

Καί τό ἐρώτημα εἶναι: χάθηκαν αὐτά τά τελικά κείμενα, ἢ προστέθηκαν ἀργότερα;

2. Ποιός ἦταν ὁ Εὐαγγελιστής Μάρκος.

Στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (ιβ', 12), ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ἀπ. Πέτρος, ὅταν θαυματουργικά ἀπελευθερώθηκε ἀπό τήν φυλακή, «συνιδῶν τε ἦλθεν ἐπί τήν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρός Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοί συνηθροισμένοι καί προσευχόμενοι».

Ἀργότερα ἀναφέρεται ὁ Μάρκος στίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ὡς συνεργός τοῦ Σαύλου (Παύλου) καί τοῦ Βαρνάβα, «Βαρνάβας δέ καί Σαῦλος ἐπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τήν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καί Ἰωάννην τόν ἐπικληθέντα Μάρκον» (ιβ', 25).

Σέ ἄλλο σημεῖο τῶν Πράξεων (ιε' 39), ἀναφέρεται καί πάλιν ὁ Μάρκος: «ἐγένετο... τόν τε Βαρνάβαν (πού ἦταν «Κύπριος τῷ γένει») (Πραξ. δ', 36) παραλαβόντα τόν Μάρκον, ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον».

Ὅπου ὁ Βαρνάβας, μέ βοηθό τόν Μάρκον, ὀργανώνει τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, καί γι' αὐτό θεωρεῖται ἰδρυτής αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἄν καί εἶχε προηγηθεῖ ἐπίσκεψη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καί μάλιστα, μαζί μέ τόν Βαρνάβα καί πιθανῶς τόν Μάρκο, ὅταν «γενόμενοι ἐν Σαλαμίνοι κατήγγειλαν τόν λόγον τοῦ Θεοῦ» (ιγ', 5) καί «διελθόντες τήν νῆσον ἄχρι Πάφου (στ. 6) εὗρόν τινα μάγον...».

Καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει τόν Μάρκο (Κολοσ. δ', 10): «ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου καί Μάρκος ὁ ἀνεψιός Βαρνάβα». Ἐπίσης, στήν Β' Τιμόθεον δ', 11, ἀναφέρεται: «Μάρκον ἀναλαβών, ἄγε μετά σεαυτοῦ, ἔστι γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν».

Στήν πρὸς Φιλίμονα ἐπιστολή, στ. 23, ἀναφέρεται: «ἀσπάζεται σε Μάρκος».

Καί στήν Α' Πέτρου, ε' 13: «ἀσπάζεται ὑμᾶς Μάρκος ὁ υἱός μου».

Από αὐτά φαίνεται ὅτι ὁ Μάρκος ἦταν συνεργάτης καί βοηθός τοῦ θείου του Βαρνάβα, ἀλλά καί τοῦ Πέτρου, πού τόν χαρακτηρίζει «υἱόν» του.

Ἀλλά καί ὁ Παῦλος τόν ἀναφέρει ὡς συνεργάτη του τήν περίοδο τῆς φυλακισέως του στή Ρώμη.

Ἦταν ὁ Μάρκος αὐτόπτης ἔστω καί λίγο τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ; Στό Εὐαγγέλιό του ἀναφέρεται ἓνα περιστατικό, κατά τήν σύλληψη τοῦ Κυρίου: «καί εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδῶνα ἐπί γυμνοῦ καί κρατοῦσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι, ὁ δέ καταλιπὼν τήν σινδῶνα γυμνός ἔφυγε ἀπ' αὐτῶν» (Μάρκ. ιδ' 51-52).

Τό ἐπεισόδιο αὐτό ἀναφέρεται μόνο στό κατά Μάρκον Εὐαγγέλιο. Καί ὑποθέτουμε ὅτι ὁ «νεανίσκος» αὐτός ἦταν ὁ Μάρκος, πού, μετά τόν Μυστικό Δείπνο στό σπίτι τῆς μητέρας του Μαρίας, ἀκολούθησε τόν Χριστό καί βρέθηκε στήν σύλληψή Του.

Αὐτό, τό ἀναφέρει ὁ Μάρκος γιά νά δείξει ὅτι ἦταν αὐτόπτης τοῦ Χριστοῦ. Ὅτι ἔχει δεῖ τόν Χριστό ἔστω καί γιά λίγο.

Ὅτι ὁ Μάρκος εἶναι ὄντως ὁ συγγραφεύς τοῦ δευτέρου Εὐαγγελίου καταδεικνύεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι, ἄν ὁ συγγραφεύς ἦταν ἄλλος καί ἤθελε νά δώσει κύρος στό κείμενό του, θά μπορούσε νά χρησιμοποιοῦσε τό ὄνομα ἑνός Ἀποστόλου ἐκ τῶν δώδεκα, καί ὄχι τοῦ Μάρκου, πού καί γιά τό νεαρόν τῆς ηλικίας του, δέν ἀνῆκε στούς δώδεκα.

3. Τό μήνυμα τοῦ κατά Μάρκον Εὐαγγελίου.

Ἦδη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου τονίζεται ὁ σκοπὸς του: «ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ» (κεφ. α', 1).

Ὅ,τι ἀναφέρεται στὴ συνέχεια στὸ Εὐαγγέλιο, εἶναι μιά μαρτυρία αὐτῆς τῆς υἰότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ χαρακτηρισμὸς «υἱὸς Θεοῦ» σέ σχέση μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό δέν βρίσκεται ἀποκλειστικά στὸ δεῦτερο Εὐαγγέλιο. Ὅμως, ἔστω καὶ ἂν τὸν χρησιμοποιεῖ ὁ Μάρκος σπανιώτερα ἀπὸ τὸν Ματθαῖο, ὅμως τοῦ δίδει μία καίρια σημασία, γιὰ τὸν χρησιμοποιεῖ στὴν ἀρχή, ἀλλὰ καὶ στὴν κορύφωση τοῦ Εὐαγγελίου του. Ἡ φωνὴ τοῦ Ἰδιοῦ τοῦ Θεοῦ - Πατρός λέει στὸν Ἰησοῦ κατὰ τὴν Βάπτισι: «σύ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός» (κεφ. α', 11). Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν κορύφωση τῆς ἐπίγειας ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν Μεταμόρφωση, ἔχουμε τὴν ἴδια φωνὴ νὰ ἀκούγεται «ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε» (θ', 7). Καὶ τελικῶς, μετὰ τὸ Πάθος, ἔρχεται ἡ θριαμβευτικὴ ἀναγνώριση ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Ρωμαίου Κεντυρίωνος, «ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ» (ιε', 39).

Ἀλλὰ, δίπλα σέ αὐτὸν τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ Κυρίου ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὑπάρχει καὶ ὁ τίτλος «υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», πού χρησιμοποιεῖ μόνον ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος γιὰ τὸν ἑαυτὸν Του.

Ὁ Χριστὸς χρησιμοποιεῖ αὐτὸν τὸν τίτλο «υἱὸς ἀνθρώπου» καὶ τὸν συνδέει μὲ τὸν «πάσχοντα δοῦλον τοῦ Θεοῦ» (Ἡσαΐας, 53). Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔρθει στὸ τέλος «ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ» (Δανιήλ ζ', 13).

Εἶναι ὁ ἐκπρόσωπος ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸ ἔργο Του δέν εἶναι οὔτε ἐπιθετικό, οὔτε θριαμβικό, ἀλλὰ πραγματοποιεῖται «ἐν ταπεινώσει». Βαδίζει τὸν δρόμο τοῦ σταυροῦ γιὰ νὰ φθάσει στὸν θρίαμβο καὶ νὰ σώσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Γι' αὐτὸ ὁ Μάρκος εἶναι ἐπιφυλακτικὸς γιὰ τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ Κυρίου ὡς Μεσσία, δηλ. Χριστοῦ, «κεχρισμένου». Ἄλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος δέν χρησιμοποιεῖ τὸν τίτλο «Μεσσίας», γιὰ νὰ μὴ παρεξηγηθεῖ ἢ ἀποστολῇ Του καὶ θεωρηθεῖ ὡς ἓνας ἐθνικὸς ἀπελευθερωτῆς τοῦ Ἰσραήλ.

Θά μπορούσαμε καταληκτικὰ νὰ ποῦμε, ὅτι ὁ Μάρκος ἀναφέρεται λιγότερο στὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου καὶ περισσότερο κατευθύνει τὸ βλέμμα μας πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. Στὸν πλήρη μυστηρίου χαρακτηρισμὸ «υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Καὶ ἀπ' αὐτὸν, σιγά-σιγά, μᾶς ὁδηγεῖ νὰ ἀνακαλύψουμε τὴν πίστη στὴν σωτηριώδη δύναμη τοῦ «Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ».

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 1906

Αριθμ.

Διεκπ. 843

Ἐν Χίῳ τῇ 15^ῃ Ὀκτωβρίου 2020

Μνήμη Λουκιανοῦ πρεσβυτέρου Ἀναγκείας τῆς μεγάλης

Πρὸς

Τὸν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερον

κ. Θεμιστοκλῆ Μουρτζανόν

Γενικὸν Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον

Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων

Εἰς Κέρκυραν

Αἰδεσιμολογιώτατε,

Μετὰ θλίψεως βαθυτάτης πληροφορούμεθα τὸ θέμα τῆς διεξαγωγῆς δίκης εἰς βάρος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου τὴν 19^ῃ Ὀκτωβρίου 2020, δηλαδή ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ὁσίου Χριστοδούλου, καθ' ἣν ἦγε τὰ ὀνομαστήριά του ὁ μακαριστὸς γέρων τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ ἐπὶ ὀκτῶ ἔτη Προϊστάμενός μου Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυρὸς ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ.

Προγραμματισθεῖσα Χειροτονία Διακόνου τὴν 18^ῃ Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. καὶ ἡ ἐπιούσα ἐορτὴ (20 Ὀκτωβρίου) τῆς Ὁσίας Ματρῶνης τῆς Χιοπολίτιδος δέν θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν αὐτοπρόσωπον παρουσίαν μου, ὡς ἐπεθύμουν.

Παρά τοῦτο, διὰ γραφίδος καὶ διὰ μέλανος σημειώνω τὰς ἐξ ὅλης καρδίας καὶ διανοίας μου σκέψεις, τὰς ὁποίας παρακαλῶ νὰ καταθέσετε εἰς τὸ Δικαστήριον.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτᾶριος τυγχάνει λίαν ἀξιόλογος Κληρικός τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, Ἀρχιερεὺς πεπνυμένος, ἄμεμπτος, ἀνέγκλητος, μὲ ἀρίστην πομπαντορικὴν διακονίαν εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων, τὴν νῆσον τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος. Ἀπλοῦς εἰς τὴν συμπεριφορὰν, γλυκὺς καὶ εὐγενής

εις τούς τρόπους, διακριτικός καί διαλλακτικός εις επικοινωνίαν μέ εύρύτατον λειτουργικόν, κατηχητικόν, ποιμαντικόν καί φιλανθρωπικόν έργον. Φιλομόναχος, ὁ ἴδιος ὡς Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξενίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ἔντιμος ὡς Μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., ἱεραποστολικός ἀλλά καί παιδαγωγός ὡς ἐφάνη εις τήν θαυμασίαν εἰσήγησιν εις τήν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα τόν ἐπανευαγγελισμόν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Πατρικός καθοδηγητής ἀνέδειξεν ἐκλεκτούς Κληρικούς μεταξύ τῶν ὁποίων τήν Αἰδεσιμολογιότητά σας, ἀδελφόν ἐκλεκτόν καί συμφοιτητὴν εις τήν Θεολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν, ἀλλά καί τόν στενόν, ἱκανόν, ἐργατικόν, ἔμπιστον καί μεθοδικόν συνεργάτην μου εις τὰς Ὑπηρεσίας, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιμανδρίτην κ. Χερουβεῖμ Βελέντζαν.

Ἰδιαιτέρως δέ φιλάγιος. Τοῦτο γνωρίζεται ἀπὸ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εις τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα, πολιοῦχον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του, προστάτην καί σωτήρα τῆς Κερκύρας ἀπὸ πολλὰς δοκιμασίας, κυρίως δέ εις περιπτώσεις λοιμοῦ. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν προέβη καί εις τὸν ἑορτασμόν τῶν θαυμασίων τοῦ ἁγίου τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων, οὐχὶ ὡς καταφρόνησιν τῆς ἐννόμου τάξεως, ἀλλ' ὡς ἱκεσίαν διὰ τὴν **δασιλῆ βοήθειαν τοῦ Ἁγίου δι' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην.** Ἐνας Ἀρχιερεὺς αὐτὸ πρό πάντων πιστεύει, κηρύσσει καί ἐφαρμόζει: τὴν *προσευχὴν πρὸς τὸν Χριστόν, τὴν Παναγίαν καί τοὺς Ἁγίους ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ σύμπαντος κόσμου.* Αὕτη εἶναι ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ καί τοῖς Ἱεροῖς Κανόσι, κατωχυρωμένοις εις τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος. Ἄλλως, αὐτοακυρώνεται ἡ ὄντολογικὴ ὑπόστασις του, αὐτοκαταργεῖται ἡ ἀποστολικὴ ἀρχιερωσύνη του, μυκτηρίζεται ἡ θεία ἀποστολή του. Ὁ Σεβασμιώτατος Κερκύρας τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων δὲν ἠθέτησεν τὸν ἀνθρώπινον νόμον. Τὸν ἐσεβάσθη. Διὰ τοῦτο καί ἐτελέσθη ἡ λατρευτικὴ σύναξις περιορισμένως. Ἴσως δὲν ἐτηρήθη ἡ ἀριθμητικὴ ἀκρίβεια. Ἐτηρήθη ὅμως ἡ φιλάνθρωπος οἰκονομία. Δὲν ἀπέβαλε τοὺς ἐλαχίστους προσερχομένους πιστούς. Τὸ ἐπιτάσσει ὁ Χριστός: *«Τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω».* **Ἐσεβάσθη τὰ ἀπ' αἰώνων ἡθὴ καί ἔθιμα τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ.** Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς εὐρίσκειται πλησίον τῶν προβάτων του. Ἐπέλεξεν τὴν μέσσην ὁδόν: **περιώρισεν τὸν ἑορτασμόν ἀλλά δὲν τὸν κατήγησεν.**

Ἡ ὅλη στάσις τοῦ ὑπενθυμίζει τοὺς στίχους τοῦ μεγάλου τραγουχο Σοφοκλέους:

*«οὐδέ σθένειν τοσοῦτον ὥομην τὰ σά
κρηρύγμαθ' ὡστ' ἄγραπτα κ' ἀσφαλῆ θεῶν
νόμιμα δύνασθαι θνητόν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν»*

(Σοφ. Ἔ Αντιγόνη Ἔ 453-455).

Ὁ Σεβασμιώτατος Κερκύρας δὲν παρέβη τὸν ἀνθρώπινον νόμον, ὑπερασπίσθη τὸν θεῖον. Μία βαθεῖα θρησκευτικότης ἐνυπάρχει εις τὴν πρᾶξιν του, ἡ ὁποία τὴν ἀνάγει εις χῶρον μεταφυσικόν. Ὁ Σεβασμιώτατος συνησθάνθη τὴν βαρύτητα τῆς πίστεως, ὑψώθη εις κόσμον θεϊκόν. Δὲν ἐκπροσωπεῖ τὴν ἄρνησιν τοῦ νόμου, ἀλλὰ τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνθρώπινου καί θεῖου νόμου, νόμου συμφώνου πρὸς αἰώνιους καί ἠθικάς ἀρχάς, δυναμένας νά στερεώσουν καί νά συμβάλουν εις τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄλλωστε, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον *«τρέφονται πάντες οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι ὑπὸ ἐνός, τοῦ θεοῦ».* Ὁ Σεβασμιώτατος Κερκύρας ὠδηγήθη εις αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν μέ ἀποφασιστικότητα ἀπὸ τὴν γνώσιν τοῦ Ὑπὲρ - κειμένου Απολύτου.

Περὶ τοῦ θέματος τῆς Θείας Κοινωνίας δὲν θά ἀναφέρω διότι **«ψαυέτω μηδαμῶς χεῖρ ἀμυήτων».** Ἄλλωστε οὐδεμία πολιτικὴ ἢ ἐκκλησιαστικὴ ἀπόφασις ἀπηγόρευσεν Αὐτὴν, δεδομένου ὅτι χορηγεῖται ὑπὸ Μόνου τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπαγορεύσις τῆς Θείας Κοινωνίας θά ἔθετε τὴν Ἐκκλησίαν ἐν διωγμῷ.

Αἰδεσιμολογιώτατε,

Ταῦτα πάντα ἐν Ἀρχιερατικῇ συνειδήσει σᾶς καταθέτω διὰ τὸν Ἀρχιερέα, ὁ ὁποῖος ἐκ προσώπου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου μέ ἐνεθρόνισεν εις τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν μου τὴν 10^{ην} Νοεμβρίου 2011 καί μοῦ ἀπηύθυνε περιουσιστάτας πατρικάς συμβουλὰς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ τιμωμένη ὑπὸ πάντων ἡμῶν ἑλληνικὴ δικαιοσύνη θά ἀνακηρύξη Αὐτόν ΑΘΩΟΝ, ὡς ἄλλωστε ἔχει ἤδη πράξει ὁ Δίκαιος Κριτής Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Αὐτὸ λαλεῖ ὁ Οὐρανός, αὐτὸ προσεύχεται ἡ γῆ.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ ΚΑΙ Ο ΕΓΚΑΙΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

*Του Αίδεσιμου, Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Δημητρίου Κ. Γεομέλου
Γενικού Αρχιερατικού Επιτρόπου, Ι. Μητροπόλεως Χίου*

*Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα,
Μητροπολίτα και Ποιμενάρχα της κατά Χίον, Ψαρά και Οίνουσσας
Θεοσώστου και Θεοφρουρήτου Ιερᾶς Μητροπόλεως.*

Αινοῦμεν, ὑμνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυνοῦμεν καί δοξολογοῦμεν τόν Τριαδικόν Θεόν, τόν ἀναρχον Πατέρα καί τόν συνάναρχον Υἱόν καί τό συναϊδίον καί ὁμοούσιον Πνεῦμα, διότι, διά τῶν πρεσβειῶν τῆς Ὑπερευλογημένης Κυρίας Θεοτόκου, "τῆς τᾶ δευτερεῖα τῆς Θεότητος φερούσης", μᾶς ἀξιώνει στήν σημερινή ἐκ μεταθέσεως λαμπρά ἐκκλησιαστικῶς καί πανσεβάσμιο καί θεοτερπῆ συνάμα ἱερά Πανήγυρη τῆς Ἱερᾶς Μνήμης τοῦ Αγίου, ἐνδόξου Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου στόν πάνσοπο καί περιλαμπρο αὐτό ὁμώνυμό του Ἱεροῦ Ναοῦ, συνεορταζομένη μετά τῆς 175ης Ἐπετείου τῶν σεπτῶν Ἐγκαίνιων αὐτοῦ.

Πάλλονται οἱ καρδιές, συγκίνησις ἱερά συνέχει ὅλους μας, καθώς ἀναλογιζόμεθα τούς ἱερούς πόθους, τήν πίστη, τήν εὐλάβεια καί τόν ἀγῶνα τῶν πατέρων καί τῶν πατέρων τῶν πατέρων σας, τῶν ἀειμνήστων κτιτόρων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τούτου, γιά τήν ἀνέγερσή του καί συνάμα τή χαρά καί τήν ἀγαλλίαση κατά τήν ὀλοκλήρωση καί τόν ἐγκαίνισμόν του. Τότε ἐνωσαν νά ἀναπαύωνται οἱ καρδιές τους καί νά εὐλογοῦνται οἱ ὑπάρξεις τους, μέ τήν ἀφιέρωση στόν πρῶτο Εὐαγγελιστή τῆς Ἐκκλησίας μας τοῦ ἐγκαλλωπίσματος τούτου, γιά εἶναι πρεσβευτής ἀένσος καί προστατής θερμότητος τῆς Ἑνορίας αὐτῆς ὡς καί συμπάσης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

Και τοῦτο, γιατί ὁ ναός εἶναι ὁ τόπος λατρείας τοῦ Θεοῦ, τό ὄρατό σημεῖο τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ, ὁ κατεξοχὴν τόπος προσευχῆς, πού ἀποτελεῖ συνάμα καί μικρογραφία τοῦ σύμπαντος, τοῦ νοητοῦ καί τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καί ὁ ὁποῖος, ἐπίσημα, μέ καθιέρωση - Ἐγκαίνια ἀπό Ἐπίσκοπον, ἀποδίδεται στή λατρεία τοῦ Θεοῦ.

Σύμφωνα μέ τίς μαρτυρίες πού ἔχομε ἀπό τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, τούς πρῶτους τρεῖς αἰῶνες, λόγῳ καί τῶν φοβερῶν διωγμῶν πού ὑφίστατο ἡ χριστιανική πίστις, δέν ἔχομε Ἐγκαίνια ναῶν. Ἀπό τόν τέταρτο αἰῶνα ξεκινᾶ σταδιακά μιά πρώτη μορφή ἐγκαίνιων μέ τήν τέλεση τῆς πρώτης Ἀρχιερατικῆς Θείας Λειτουργίας στό Ναό αὐτό, τήν ἐκφώνηση τῶν πανηγυρικῶν λόγων καί τήν ἀνάγνωση εὐχῶν καί, πρὸς τό τέλος τοῦ τετάρτου αἰῶνα, τήν κατάθεση ἱερῶν λειψάνων κάτω ἀπό τήν Ἁγία Τράπεζα.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός ξεκινᾶ ἕναν πολύ ὠραῖο λόγο του, πού ἀποτελεῖ αὐτολεξεί καί τό περιεχόμενον τῶν στιχῶν τροπαρίων τοῦ Ἑορμητοῦ τῆς 13ης Σεπτεμβρίου, γιά τήν Ἐπέτειά τῶν Ἐγκαίνιων τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τῶν Ἱεροσολύμων, ἀναφερόμενος στήν παλαιά συνήθεια ἐγκαίνισμοῦ τῶν ναῶν. Ἐπισημαίνει πῶς ἡ ἀνάμνηση τῶν ἐγκαίνιων τοῦ ναοῦ κάθε χρόνο, πού ὀνομάζεται "Φωτοδρόμιο", βοηθαί ὥστε νά μὴ χάνωνται τά καλά καί ἀγαθὰ ἔργα. Συνεχίζοντας τόν λόγο του, προτρέπει τούς πιστοὺς νά προσέχουν τούς ἑαυτοὺς τους καί νά ἀποφεύγουν ὅ,τιδήποτε μπορεῖ νά βλάψει τήν ψυχὴ τους, καθώς, ἐπίσης, καί ὅ,τιδήποτε μπορεῖ νά σταθεῖ ἐμπόδιο στή σωτηρία τους. Ἡ μόνη ἐλπίδα καί ἡ σωτηρία στόν ἄνθρωπο εἶναι ὁ Θεός. Γιά τόν λόγο αὐτό προτρέπει ὅλους τούς ἀνθρώπους νά στραφοῦν μέ ὄλη τους τὴ δύναμη πρὸς τόν Θεό, - αὐτός πρέπει νά εἶναι καί σήμερα καί πάντοτε ὁ πρῶτος καί "οὐ ἔχομεν χρεῖαν" σκοπός τῆς ζωῆς μας, - νά ἐφαρμόζουν πιστά τίς ἐντολές Του καί νά ἀκοῦν προσεκτικὰ τόν λόγο Του. Νά ἀγαποῦν τούς συνανθρώπους τους καί νά μὴν ἔχουν μέσα τους φθόνο, μῖσος καί ἐμπάθεια. Τούς συμβουλεύει, ἀκόμη, νά μὴν εἶναι ἀπληστοί, νά ἐπιζητοῦν τὰ αἰῶνια καί ὄχι τὰ πρόσκαιρα. Νά ἀποφεύγουν νά εἶναι ὑπερήφανοι καί νά μὴν εἶναι φιλήδονοι. Νά χωρίζονται ἀπό κάθε τι πού ὀδηγεῖ στόν πνευματικό καί τόν αἰώνιο θάνατο. Ἐτσι ἐγκαίνιζεται ὁ κάθε χριστιανός, πού εἶναι ναός-κατοικητήριο τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, "οὕτω τιμᾶται ἡ τῶν Ἐγκαίνιων ἡμέρα".

Ὁ Ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας, διαπρεπῆς Θεολόγος τοῦ 14ου αἰῶνος, παραλληλίζει τήν κατά τήν Τελετὴν τῶν Ἐγκαίνιων πλύση τῆς ἁγίας τραπέζης μέ εὐλογημένο καί ἁγιασμένο νερό, μέ τό νερό τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Στή Βάπτισμα καθαγιάζεται πρῶτα τό νερό καί μετά βαπτίζεται ὁ κατηχούμενος. Ὁ ἱεράρχης, κατά τόν ἴδιο τρόπο, καθαρίζει τήν ἁγία τράπεζα μέ εὐλογημένο νερό, ὥστε ὁ ναός νά παραδοθεῖ καθαρός γιά νά δοξάζεται τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Μετά κάνει λόγο γιά τό ροδόσταγμα, πού εἶναι ἡ προσφορά τοῦ ἀνθρώπου στόν Θεό, ἐνῶ τό ἅγιο μύρο φέρει στό ναό τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἁγία Τράπεζα χριεῖται μέ τό ἅγιο μύρο, γιατί αὐτό μεταδίδει τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι τό ἐργαστήριο τῶν δωρημάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ θρόνος τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ, τό μνήμα, ὁ τάφος καί ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Ἐπάνω στήν Ἁγία Τράπεζα τελεῖται τό μυστήριο τῶν μυστηρίων, τῆς Θείας Ευχαριστίας, πού ἐξαγγέλλει τήν διὰ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ θριαμβευτική καί ὀριστική νίκη ἐπὶ τοῦ θανάτου καί τήν ἐμπειρία τῆς χαρᾶς τῆς ἀναστάσεως καί τῆς αἰωνίου ζωῆς καί μακαριότητος (αὐτό ἄλλωστε εἶναι τό μήνυμα τοῦ καινοδιαθηκικοῦ Ναοῦ), ὡς καί ὅλες οἱ ἁγιαστικές τελετές καί οἱ Χειροτονίες τῶν Κληρικῶν.

Προτύπωση τῶν Ἐγκαίνιων ἔχομε στό Βιβλίον τῆς Γενέσεως, μέ τήν πράξη τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τήν πέτρα, πού ἐχρησιμοποίησε ὡς προσκέφαλο κατά τόν ὕπνο του, τήν ἔστησε ὄρθια καί

έρριξε λάδι στο επάνω μέρος της, φανερώνοντας ότι αυτή ή πέτρα δέν ήταν κάτι τό συνηθισμένο, αλλά κάτι τό ιερό καί άγιασμένο.

Η κατάθεση ιερών λειψάνων άγιών μαρτύρων κατά τήν τελετή τών έγκαινίων ενός νέου ναού παγιώθηκε καί καθιερώθηκε μέχρι σήμερα μετά τήν απόφαση τής Ζ' Οικουμενικής Συνόδου. Η άγια Τράπεζα καθιερώνεται καί ό ναός θεωρείται έγκαινιασμένος, μόνον εάν κατατεθούν στό θυσιαστήριο λείψανα άγιών μαρτύρων. Ο κανόνας αυτός τηρείται από τόν Η' αϊ. μέχρι καί σήμερα καί όλοι οι ναοί όφείλουν νά είναι έγκαινιασμένοι μέ λείψανα άγιών μαρτύρων, σύμφωνα μέ συγκεκριμένη άκολουθία. Η άρχική άποκλειστικότητα έγκαινιασμού θυσιαστηρίου μέ τή χρήση λειψάνων μαρτύρων σταδιακά έπεκτείνεται, καθώς καθίσταται δυνατή ή χρήση λειψάνων άλλων άγιών, κατά προτεραιότητα όσιών άσκητών ή δικαίων. Τούτο βραϊζεται στήν έξισωση τών μοναχών πρós τούς μάρτυρες, καθότι καί αυτοί υπέστησαν έκουσίως τό «μαρτύριο τής συνειδήσεως» - δηλαδή τής χριστιανικής άσκησης - άντί του «μαρτυρίου του αίματος».

Ο συνορτασμός, λοιπόν, αυτός, τόν όποιον ένεπνεύσθητε καί εύλογήσατε, Σεβασμιώτατε, τής Έπετείου τών Έγκαινίων του Ίερού τούτου Ναού μετά τής έκ μεταθέσεως Ίερās Μνήμης του Άποστόλου καί Εύαγγελιστού Μάρκου, πρós τόν όποιον είναι άφιερωμένος, ως καί τό σωτήριον έτος 2020 δι' όλην τήν Ίεράν Μητρόπολην Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών, άποτελεί θεοτερπή καί άπολύτως σύμφωνον πρós τήν εκκλησιαστικήν ιστορίαν καί παράδοσιν πράξιν, τοσοούτον μάλιστα καθ' όσον στήν οικία τής Μαρίας, τής μητρός του Άποστόλου Μάρκου, έτέλεσεν ό Κύριος τόν Μυστικόν Δείπνον, ήταν συγκεντρωμένοι οι Άπόστολοι κι εκεί "κεκλεισμένων τών θυρών" δέχθηκαν τήν επίσκεψη του Αναστάντος Χριστού, έγινε ή έπιφοίτηση του Άγίου Πνεύματος καί άπετέλεσε ή οικία αυτή τήν πρώτη "κατ' οίκον" εκκλησία, τόν πρώτο Ναό γιά τή συνάθροιση τών χριστιανών, τήν τέλεση τής Θ. Λειτουργίας καί τήν Θ. Κοινωνία τών πιστών.

Δεηθήτε, Σεβασμιώτατε, ώστε νά άποκτήσωμε καρπών πνευματικών έκ του συνορτασμού τούτου, νά θελήσωμε νά παλέψωμε προκειμένου νά ζούμε φωτιστικά καί μεταμορφωτικά στή ζωή μας, έγκαινιζόμενοι καί ανακαινιζόμενοι τόν έσω τής καρδίας άνθρωπον μέ τήν μετάνοια, τήν ταπείνωση καί τήν μελέτη του ιερού Εύαγγελίου. Καί πρό πάντός μέ τήν έφαρμογή του. Αυτό μās ζητά ό Εύαγγελιστής Μάρκος. Γιατί κοινωνία χωρίς Εύαγγέλιο είναι κοινωνία χωρίς αλήθεια, δηλαδή κοινωνία άπάτης. Κοινωνία χωρίς Εύαγγέλιο είναι κοινωνία χωρίς άγάπη, δηλαδή κοινωνία μίσους καί άλληλοεξοντώσεως. Καί αυτό σημαίνει ότι καί τώρα μόνο μέ τό Εύαγγέλιο θά προοδέυση καί θά σωθή καί ή Πατρίδα μας. ΑΜΗΝ!

* Έξεφωνήθη κατά τόν Έσπερινόν τής έορτής τών έγκαινίων του Ί. Ναού Αγίου Μάρκου Βροντάδου (29.09.2020).

Τό μεγαλειό τής πίστης προβαλλόμενο στό κατ' Μάρκον εύαγγέλιο

*

*Του κ. Νικολάου Ξεζάκη Όμ. Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών
Άρχοντα Οφφικιάζου του Οικουμενικού Πατριαρχείου*

Ο άπόστολος καί εύαγγελιστής Μάρκος - ό όποιος κατέχει έξαιρετική θέση στή ζωή τής Εκκλησίας καί στόν όποιον ή Ίερά Μητρόπολη Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών άφιέρωσε τό τρέχον έτος 2020- γράφοντας τό πρώτο από τά τέσσερα εύαγγέλια, εκθέτει, προβάλλει, άναδεικνύει καί προσφέρει στόν άνθρωπον τήν αλήθεια καί τήν πραγματική ζωή, τήν άποκεκαλυμμένη από τόν Τριαδικό Θεό, στό πρόσωπο του ένανθρωπήσαντα Θεού Λόγου· άποθέτει πολύχρωμα καί μυροβόλα, άειθαλή καί μόνιμα, λυτρωτικά καί σωτήρια άνθη του χριστιανικού λειψάνα. Μέσα από τό εύλογημένο καί σωτήριο αυτό εύαγγελικό περιβόλι θά έπιλέξουμε νά προσεγγίσουμε, νά γνωρίσουμε καί νά βιώσουμε, κατά τό μέτρο του δυνατού, τό πνευματικό άνθος τής πίστης, προκειμένου σταθεροί καί άκλόνητοι, πάνω στήν πέτρα τής πίστης, νά άγωνισθούμε «τόν καλόν άγώνα» καί νά έπιτύχουμε τήν έν Χριστώ σωτηρία, έχοντας τό φώς τής θεογνωσίας.

Πολλές είναι οι στιγμές τής ζωής του ένανθρωπήσαντα Θεού Λόγου, του Κυρίου ήμών Ιησού Χριστού, κατά τίς όποιες προβάλλεται τό, ιδιαίτερης σημασίας γιά τήν πνευματική πρόοδο του ανθρώπου, συστατικό αυτό τής χριστιανικής οικοδομής. Πραγματικά, ή άρετή τής πίστης είναι ουσιώδες χαρακτηριστικό στοιχείο γιά τήν πνευματική καί ήθική καλλιέργεια καί καρποφορία του ανθρώπου. Αυτό κατανοείται από τό γεγονός ότι ή πίστη είναι ή λειτουργία εκείνη, ή όποία συνδέει τόν άνθρωπο μέ τόν Τριαδικό Θεό -τόν Πατέρα, τόν Υίο καί τό Άγιο Πνεύμα- μέσω τής θείας Αποκάλυψης, μέσω τών φορέων της, τής Αγίας Γραφής καί τής Ίερās Παράδοσης.

Η Ορθόδοξη θεολογία θεωρεί βασικό μέλημα του πιστού τήν προσεκτική άνάγνωση καί όρθή κατανόηση τών Άγιών Γραφών, σέ συσχετισμό πάντοτε μέ τήν αλήθεια, ή όποία έρμηνεύεται καί διδάσκεται πιστά από τήν Εκκλησία. «Μεγάλη τής θείας Γραφής ή δύναμις, καί πολύς ό τοίς ρήμασιν έγκεκρυμμένος πλούτος τών νοημάτων. Δι' ό προσήκει μετ' άκριβείας ήμās προσέχοντας πολλήν ποιείσθαι τήν έρευναν, ίνα δαψιλῆ τήν ώφέλειαν έντεϋθεν

καρποσώμεθα. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς παρήγγειλε λέγων, "Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς· ἵνα μὴ ἀπλῶς ψιλῆ προσέχωμεν τῇ ἀναγνώσει, ἀλλὰ τὸ βάθος ἀνιχνεύοντες τὸν ἀληθῆ τῆς Γραφῆς νοῦν καταλαβεῖν δυνηθῶμεν".¹

Στὸν ἀγιογραφικὸ αὐτὸ πλοῦτο, τὸν πολυτιμώτατο θεῖο καὶ σωτήριο θησαυρὸ, ἀνατρέχοντας, ἀντλοῦμε πολῦτιμα στοιχεῖα, σχετικὰ μὲ τὴν ἀρετὴ τῆς πίστεως ἀπὸ τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον. Σταχυολογώντας ὀρισμένες θαυματουργικὰς ἐνέργειες τοῦ Κυρίου, γινόμαστε γνώστες καὶ κοινωνοὶ διαφόρων πτυχῶν καὶ ὄψεων τῆς ἀρετῆς αὐτῆς. Ἔτσι, ἡ θεραπεία τῆς αἱμορροῦσας ἀπὸ τὸν Κύριο προβάλλει τὴν εἰκόνα τῆς ἀκλόνητης πίστεως. Ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος, καταγράφοντας τὸ θαυμάσιο καὶ συγκλονιστικὸ αὐτὸ γεγονός, σημειώνει ὅτι μίᾳ γυναίκα πού ἔπασχε ἀπὸ αἱμορραγία, ἐπὶ δώδεκα χρόνια, ἦλθε, διὰ μέσου τοῦ πλήθους, καὶ ἄγγιξε τὸ ἔνδυμα τοῦ Ἰησοῦ, διότι εἶχε τὴν ἀκράδαντη πεποίθησιν ὅτι ἀκόμη καὶ μὲ τὸ ἄγγιγμα αὐτὸ θὰ ἀποκτοῦσε τὴν πολυπόθητην θεραπείαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο καὶ ἐγένετο· ἀμέσως ἔπαυσε νὰ λειτουργεῖ, σταμάτησε ἡ πηγὴ τῆς αἱμορραγίας. Τότε ὁ Ἰησοῦς κατάλαβε ὅτι βγήκε ἀπ' αὐτὸν δύναμις καὶ, ἀφοῦ στράφηκε πρὸς τὸ πλῆθος, ρώτησε ποίος ἄγγιξε τὰ ἔνδύματά του. Στὴν ἐρώτησιν αὐτῆ τοῦ Κυρίου οἱ μαθητὲς τοῦ ἀπάντησαν: βλέπεις τὸν κόσμον νὰ σέ συνθλίβει, νὰ σέ συμπιέζει, καὶ λέγεις ποίος μοῦ ἄγγιξε; Ἡ γυναίκα φοβισμένη, πέφτοντας στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ, εἶπε ὅλη τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐκεῖνος τῆς εἶπε: κόρη μου, ἡ πίστις σου σέ θεράπευσε.²

Ἐνῶ, λοιπὸν, ὑπῆρχε τόσος συνωστισμὸς καὶ τὸ πλῆθος συνέθλιβε τὸν Κύριο, ἡ θεῖα χάρις δὲν ἐξήρχετο ἀπ' Αὐτόν, διότι χρειάζοταν μίᾳ βασικῆ προϋπόθεσιν. Ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ προϋπόθεσις; Ἀναμφίβολα ἡ πίστις. Γι' αὐτὸ, τὸ ἀπλὸ ἄγγιγμα τῶν ἱματίων τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὴν αἱμορροῦσα, συνοδευόμενον ἀπὸ ἀνυπόκριτην καὶ εἰλικρινῆ πίστιν, κατόρθωσε νὰ ἀντλήσῃ τὴ θεῖαν χάριν καὶ νὰ πετύχῃ τὴ σωτηρίαν.

Θαυμαστὸ τὸ γεγονός, βαθύτατο τὸ θεολογικὸ νόημα, ὑπόδειγμα πίστεως, παράδειγμα πρὸς μίμησιν, ἀπόδειξις ἀπόλυτης καὶ ἀταλάντευτης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Θεόν. Μὲ τὴν πραγματικὴν, βαθειὰ, ζωντανή, εἰλικρινῆ καὶ συνειδητῆ αὐτὴ πίστις ὁ ἄνθρωπος κατέχει τὸ ἀπαραίτητο ἐργαλεῖο καὶ ἀποκλειστικὸν κλειδί, τὸ ὁποῖο ἀνοίγει τὴν θεραπεύουσαν, φωτίζουσαν καὶ σώζουσαν δεξαμενὴν τῆς

¹ Ἰω. Χρυσοστόμου, *Υπόμν. εἰς Γένεσιν*, Ὁμιλ. ΑΖ', 1, PG 53,341.

² Μάρκ. 5, 24-34.

θείας χάριτος, ἐπιτυγχάνοντας τὴν κοινωνίαν μὲ τὸν πανάγαθο καὶ παντοδύναμο Θεόν. Ἡ κοινωνία αὕτη παραπέμπει στοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ». ³ Ἡ πίστις σηματοδοτεῖ τὴν ταύτισιν τοῦ προσωπικοῦ μας φρονήματος μὲ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ· τὴν ὑποχώρησιν καὶ τὴν ἀποξένωσιν τοῦ προσωπικοῦ ἐγώ καὶ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Χριστοῦ ὡς τοῦ ἀληθινοῦ καθοδηγητῆ, κατὰ τὸν πολύπλευρο ἀγῶνα μας, γιὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς πνευματικῆς μας ἀναγέννησις, ἀνασυγκρότησις καὶ θεογνωσίας. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι μὲ τὴν πίστιν στὸν Θεόν, μὲ τὴν πλήρη δηλαδὴ καὶ χωρὶς ὄρια ἐμπιστοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν στὸν Θεόν, λειτουργεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερα, γνωρίζοντας τὴν ἀλήθειαν, σύμφωνα μὲ τὴν προτροπὴν καὶ συμβουλὴν τοῦ Κυρίου: «γνωρίσετε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ σᾶς ἐλευθερώσῃ». ⁴

Παράλληλα πρὸς τὴν ἀκραίφνην, γνήσια καὶ σταθερὴν πίστιν τῆς αἱμορροῦσας γυναίκας ὁ εὐαγγελιστὴς Μάρκος καταγράφει ἐπίσης τὴν ἀσθενικὴν καὶ ἀμφιταλαντευόμενὴν πίστιν, ἡ ὁποία εἶναι ἀναποτελεσματικὴ, ἐκτός ἂν μετατραπῇ σὲ αὐθεντικὴ. Ἔτσι, ὁ πατέρας τοῦ δαιμονιζόμενου, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Κύριον, εἶπε: ἂν μπορεῖς νὰ κάνεις κάτι, βοήθησέ μας, σπλαγχνίσου μας. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπάντησε: ἂν μπορεῖς νὰ πιστέψεις, ὅλα εἶναι δυνατὰ σ' ἐκεῖνον πού πιστεύει. Ἀμέσως φώναξε ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μὲ δάκρυα: πιστεύω, Κύριε, βοήθησέ με στὴν ἀπιστίαν μου, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ παιδί νὰ θεραπευθῆ. ⁵ Τὴν πίστιν τοῦ ὁ πατέρας τὴν θεώρησε περιορισμένη, συνειδητοποίησε τὴν ἀδυναμίαν τῆς, τὴν χαρακτήρισε ἀπιστία, καὶ μὲ κράζουσα φωνή, κατόπιν, τὴν μετέτρεψε σὲ γνήσια καὶ σταθερὴν πίστιν, ἡ ὁποία ὁδήγησε στὴν ποθητὴ ἀγαθὴ ἐκβαση.

Στὸ θαυματουργικὸ αὐτὸ γεγονός διακρίνουμε καὶ μίᾳ ἀκόμῃ ἀξιόλογῃ διάστασιν. Ποιὰ εἶναι αὕτη; Ὅτι τοῦ πατέρα ἡ πίστις ὁδηγεῖ στὴν θεραπείαν τοῦ παιδιοῦ του, ἡ πίστις δηλαδὴ ἐκεῖνου πού κατέχει τὴν πραγματικὴν πίστιν ἔχει εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα καὶ πρὸς τρίτους. Αὐτὸ παρατηροῦμε καὶ στὰ λόγια τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν ἀρχισυνάγωγον Ἰάειρον πρὸ τῆς ἀνάστασις τῆς πεθαμένης κόρης του: «μὴ φοβοῦ, μόνον πιστεύου». ⁶ Χαρακτηριστικὰ εἶναι ἐπίσης καὶ τὰ

³ Γαλ. 2, 20.

⁴ Ἰω. 8, 32.

⁵ Μάρκ. 9, 23-27.

⁶ Μάρκ. 5, 37.

λόγια του Κυρίου πρό της θεραπείας του παραλυτικού, τόν όποιον έφεραν μπροστά του, τέσσερις πάνω στο κρεβάτι, αφού άφείρεσαν τήν σκέπη του σπιτιού, δεδομένου ότι δέν μπορούσαν νά μπουιν από τήν πόρτα, εξαιτίας του πλήθους. Σχετικά γράφει ό εύαγγελιστής Μάρκος: «Ίδών ό Ίησους τήν πίστιν αύτων λέγει τῷ παραλυτικῷ τέκνον, άφέωνται σοι αι άμαρτία σου ... έγειρε και άρον τόν κράββατόν σου και ύπαγε εις τόν οϊκόν σου. και ήγέρθη εύθέως».⁷

Η πίστη κατέχει κυρίαρχη θέση στην πνευματική ζωή και τήν άγωνιστική δραστηριότητα του ανθρώπου, αντιμετωπίζοντας τά πολύμορφα πάθη και τίς δυσκολίες της ζωής, καθόσον, όπως προαναφέρθηκε, «πάντα δυνατά τῷ πιστεύοντι».⁸ Βασικό μέλημα και ουσιαστικό καθήκον του ανθρώπου είναι ή απομάκρυνση, άποξένωση, άλλοτρίωση και άπόρριψη όλων των παθών, γιά νά είναι άπαλλαγμένος από όλες τίς άρνητικές και ψυχοφθόρες άκολουθίες τους.

Εδῶ χρειάζεται νά έπισημανθει ότι ή πίστη, γιά νά έχει έπιτυχημένη κατάληξη και εύκλεη καρποφορία, όφειλει νά μή λειτουργεί μόνη της, αλλά νά βρίσκεται σε άμεση σχέση και συνεργασία μέ όλες τίς άλλες χριστιανικές άρετές, όπως τήν άγάπη, έλπίδα, ύπομονή, ταπείνωση, μετάνοια, δικαιοσύνη κ.ά., δεδομένου ότι όλες οι άρετές λειτουργοϋν ως συγκοινωνοϋντα δοχεϊα. Μόνη ή πίστη, ως άπλη θεωρητική γνώση της θείας αλήθειας, χωρίς κατά Χριστόν και έν Χριστῷ τρόπο ζωής, χωρίς ουσιαστική κοινωνία μέ τόν Θεό, δέν προσφέρει δυνατότητα σωτηρίας, καθόσον, ως γνωστόν, «και τά δαιμόνια πιστεύουσι».⁹ Πίστη και όρθός τρόπος ζωής άλληλοπεριχωροϋνται, τό ένα μέγεθος στηρίζει, ένισχύει και φωτίζει τό άλλο.

Η ειλικρινής, γνήσια και ζωογόνα πίστη όπλίζει τόν άνθρωπο μέ θεϊό θάρρος, άγωνιστικό φρόνημα και ανακαινιστική δύναμη, προκειμένου νά τόν οδηγήσει -μέσα από τίς αντίξοότητες της ζωής, τίς θύελλες και τίς τρικυμίες, τούς ύφάλους και τούς σκοπέλους και τήν ένσκήψασα κατά τίς μέρες μας πρωτόγνωρη θανατηφόρα πανδημία του κορωνοϊού- στη γαλήνια θεία πραγματικότητα, έπιτυγχάνοντας τήν «καλήν άλλοίωσιν», τήν κατά Χριστόν μεταμόρφωση και σωτηρία.

⁷ Μάρκ. 2, 5-12.

⁸ Μάρκ. 9, 23.

⁹ Ιακ. 2, 19.

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΜΑΡΚΟΣ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

*Τοῦ κ. Χρήστου Σπ. Βούλγαρη,
Ομ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν*

Α'

Η περίεργος σιωπή του Εύαγγελιστοϋ Λουκά, περί τόν χρόνον, τόν τρόπον και τά πρόσωπα, τά όποια έκήρυξαν τό Εύαγγέλιον εις τήν Αίγυπτον και ιδιαιτέρως εις τήν Έλληνικωτάτην πόλιν της Αλεξανδρείας, ή όποια άπέτελει τήν δευτέραν, μετά τήν Ρώμην, εις μέγεθος πόλιν της Ρωμαϊκής Αύτοκρατορίας μέ τήν μεγαλυτέραν Ιουδαϊκήν παροικίαν εις αύτήν, εξηγείται μόνον έκ της σπουδής και του έντόνου ένδιαφέροντος αύτου, όπως περιγράφη τήν διά του Αποστόλου Παύλου μεταφοράν του Εύαγγελίου έξ Ιεροσολύμων εις τήν Ρώμην, τήν πρωτεύουσαν της άχανούς Αύτοκρατορίας και κέντρον του ειδωλολατρικού τότε κόσμου. Τοϋτο, όμως, δέν σημαίνει ότι ή Αλεξάνδρεια έμεινεν έκτός του όρίζοντος της ιεραποστολικής δραστηριότητος της Αποστολικής Έκκλησίας μέχρι τό 62 μ.Χ., ότε έγράφη τό βιβλίον των Πράξεων Αποστόλων εις τήν Ρώμην. Τοϋτο τυγχάνει πολλῷ μάλλον αληθές, λόγω της πυκνωτάτης έπικοινωνίας μεταξύ Ιουδαίων και Αιγυπτίων, ήδη από της εποχής των Πατριαρχών της Παλαιάς Διαθήκης καθόσον, ως μέγας αποβολών, ή Αίγυπτος άπέτελει σχεδόν μόνιμον πηγήν έπισιτισμοϋ της Παλαιστίνης, ή όποια έμαστιζετο συχνάκις έξ άνομβρίας λόγω των δυσμενών κλιματολογικών συνθηκών. Αλλά και κατά τήν διάρκειαν των μεγάλων θρησκευτικών εορτών του Ιουδαϊσμοϋ, χιλιάδες Ιουδαίων της Αλεξανδρείας και των άλλων μεγάλων πόλεων της άνω Αιγύπτου (Ελεφαντίνη, κλπ.), μετέβαινον διά νά προσκυνήσουν εις τόν Ναόν των Ιεροσολύμων, ως έμφαίνεται και από τήν διήγησιν των Πράξεων Αποστόλων (2, 1 έξ), κατά τήν όποιαν μεταξύ των αυτοπτών μαρτύρων της επιφοιτήσεως του Αγίου Πνεύματος, κατά τήν ήμέραν της Πεντηκοστής και άκροατών του έπακολουθήσαντος κηρύγματος του Πέτρου «Ιουδαίων άνδρών εύλαβών από παντός έθνους των υπό τόν ούρανόν», παρίσταντο και «κατοικοϋντες ... Αίγυπτον και τά μέρη της Λιβύης της κατά Κυρήνην» (2,5-9-10), ένῶ εις τά Ιεροσόλυμα υπήρχον ήδη και Συναγωγαι «Κυρηναίων και Αλεξανδρέων» (Πράξ. 6, 9). Αναμφιβόλως, οι πιστεύσαντες Ιουδαίοι οϋτοι της Αλεξανδρείας και Κυρήνης μετέφερον και διέδωσαν τήν χριστιανικήν πίστιν εις τάς πατρίδας των, κατά τήν επιστροφήν των έξ Ιεροσολύμων, όπως συνέβη και μέ τήν διάδοσιν του Εύαγγελίου εις τήν Ρώμην και τήν ίδρυσιν της αύτόθι Έκκλησίας (βλ συναφώς ήμέτερον, Εισαγωγή εις τήν Καινήν Διαθήκην, τ. Α', σ. 401έξ.).

Αλλά και ή άρχαία εκκλησιαστική παράδοσις υπήρξεν άκρως φειδωλή εις τήν διάσωσιν πληροφοριών περί της κηρύξεως του Εύαγγελίου εις τήν

Άλεξάνδρειαν και ιδρύσεως τῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας, καίτοι διάχυτος ἦτο εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν ἡ πίστις, ὅτι ἰδρυτὴς καὶ πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας ἦτο ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος. Ἡ σποραδικῶς εἰς διαφόρους ἐκκλησιαστικούς συγγραφείς διασωθεῖσα πίστις αὕτη διεσώθη ἐν συνόλῳ εἰς τὸ «Μαρτύριον» τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, γραφὲν ὑπὸ ἁνωστοῦ εἰς ἡμᾶς συντάκτου καὶ ἐσφαλμένως ἀποδοθέν εἰς Συμεὼν τὸν Λογοθέτην καὶ Μεταφραστὴν (Βλ. Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ μαρτύριον. Migne P.G. 115,164. Παραλλαγή τοῦ «Μαρτυρίου» τούτου, ἀπαντῶσα εἰς Βατικανὸν κώδικα, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ G. Henschen, ἐν Acta Sanctorum, April. III, Apend. XVI-XVII). Κατὰ τοὺς μελετήσαντας τὸν κώδικα, ὁ συγγραφεὺς ἦτο Ἀλεξανδρεὺς, ὅπως προκύπτει ἀπὸ λεπτομερείας τινάς, καὶ ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ πληροφορίαι στηρίζονται εἰς τοπικά παραδόσεις, ἀποτελοῦσαι πραγματικὴν ἱστορίαν στηριζομένην ἐπὶ γεγονότων (Βλ. Χρυσ. Παπαδοπούλου, *Πρῶται ἡμέραι τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος*, Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1909), ἐνῶ εἰδήσεις τινες ἀπαντοῦν καὶ εἰς τὸ ἀπόκρυφον «Περίοδοι καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Βαρνάβα τοῦ Ἀποστόλου», τοῦ ὁποίου συγγραφεὺς μὲν παρίσταται ὁ Μάρκος, ἀλλὰ τοῦτο τυγχάνει κατασκευάσμα τοῦ 5ου αἰῶνος (Τοῦτο ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ K. Tischendorf, *Acta Apostolorum Apocrypha*, 1851, σ. 64-74. Πρβλ. καὶ Acta Sanctorum, julii II). Ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἰς τὸ «Μαρτύριον» τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου καταχωρεῖται παράδοσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Εὐαγγελιστὴς κατήγετο ἐκ Κυρήνης Migne P.G. 115,164: «Ἦν γάρ τὸ γένος ἐκ τῆς αὐτῆς χώρας (τ.ἔ. Κυρήνης) ὀρμώμενος», ταύτην δὲ μνημονεὺει καὶ τὸ Κοπτικὸν Συναξάριον, τὸ ὁποῖον προσθέτει ὅτι ὁ πατὴρ του ἠνομάζετο Ἀριστόδουλος. Δὲν ἀποκλείεται ἡ πληροφορία αὕτη νὰ ἀληθεύῃ, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι ὁ Μάρκος ἔμεινεν ὀρφανὸς πατὴρ εἰς νεαρῶτάτην ἡλικίαν, ζῶν ἔκτοτε μετὰ τῆς μητέρας του Μαρίας εἰς Ἱερουσόλυμα καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ συγγενοῦς του Ἀποστόλου Βαρνάβα (Κολ. 4, 10) «Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα...», εἰς τὴν οἰκίαν δὲ αὐτῶν συνήρχετο καὶ ἡ πρώτη Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία εἰς τὰς κατ' οἶκον συνάξεις (Πράξ. 12, 12 ἔ). Ἐάν ἡ πληροφορία περὶ τῆς ἐκ Κυρήνης καταγωγῆς τοῦ Μάρκου (πλέον συγκεκριμένως τοῦ πατρὸς του Ἀριστοβούλου) ἀληθεύῃ, τότε κατανοεῖται ἡ ἀπόφασίς του νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς Αἴγυπτον καὶ τὴν Κυρήνην. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι ἀξιόλογοι Κυρηναῖοι, ὅπως ὁ Σίμων καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλέξανδρος καὶ Ρούφος (Ματθ. 27, 32. Μάρκ. 15, 21. Λουκ. 23, 26), τοῦ ὁποίου Ρούφου (πιθανῶς) τὴν μητέρα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐθεώρει καὶ ἰδικήν του (Ρωμ. 16, 13), ἐνῶ μετὰ τῶν πρώτων κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Ἀντιόχειαν ὑπῆρχον καὶ Κυρηναῖοι μὲ προεξάρχοντα τὸν Λούκιον (Πράξ. 11, 20. 13,1). Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων δὲν προκύπτει ἀδιάσειστος ἀπόδειξις ὅτι ὁ Μάρκος ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος αὐτῆς.

Ἐάν πράγματι ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον εἰς

τὴν Ἀλεξανδρείαν, ἀπομένει νὰ ἴδωμεν εἰς ποῖον χρόνον ἐπεσκέφθη οὗτος τὴν περιοχὴν. Πρὸς διακρίβωσιν αὐτοῦ ὑποβοηθηόμεθα ἀπὸ τὴν συνεργασίαν τοῦ Μάρκου, μὲ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, μετὰ τὴν Ἀποστολικὴν Σύνοδον (περὶ τὸ τέλος τοῦ 48μ.Χ.). Οὕτως ἡ τελευταία μνεῖα τοῦ Μάρκου εἰς τὰς Πράξεις Ἀποστόλων σημειοῦται εἰς τὴν Ἀντιόχειαν (15, 39) ὅτε ὁ Παῦλος προέτεινεν εἰς τὸν Βαρνάβαν ν' ἀναλάβουν δευτέραν ἀποστολικὴν περιοδείαν, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Ἐκκλησιῶν, τὰς ὁποίας εἶχον οὗτοι ἰδρύσει κατὰ τὴν πρώτην περιοδείαν τῶν εἰς τὰς νοτίους περιοχὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (44-45 μ.Χ.). Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Βαρνάβας ἐπέμεινε νὰ παραλάβουν μαζί τῶν καὶ τὸν Μάρκον, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πρώτης περιοδείας τῶν εἶχεν ἀποχωρήσει ὅταν εὐρίσκοντο εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας (Πράξ. 13, 13) καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσόλυμα, ὁ δὲ Παῦλος ἠνεῖτο νὰ ικανοποιήσῃ τὸ αἴτημα τοῦτο, οἱ δύο ἄνδρες διεφώνησαν (Πράξ. 15, 39) καὶ ἀπεχωρίσθησαν, ὅποτε, ὁ μὲν Παῦλος ἐπέλεξε τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τίτον καὶ ἀνεχώρησαν ὁμοῦ διὰ τὰς περιοχὰς τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας, ὁ δὲ Βαρνάβας καὶ Μάρκος ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀντιοχείας διὰ τὴν Κύπρον (ἀρχαί τοῦ 49 μ.Χ.) Αὕτη εἶναι ἡ Δευτέρα Ἀποστολικὴ περιοδεία τοῦ Παύλου, ἡ ὁποία διήρκεσε μέχρι τὰς ἀρχὰς τοῦ 52 μ.Χ. Τὸν Μάρκον συναντῶμεν μνημονευόμενον καὶ πάλιν εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολήν (4, 10) μετὰ 14 ἔτη, γραφεῖσαν, μαζί μὲ τὰς ἄλλας Ἐπιστολάς τῆς Αἰχμαλωσίας, πρὸς τὸ τέλος τῆς 2/ετοῦς φυλακίσεως τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ρώμην (60-62 μ.Χ.), πράγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἡ περιοδεία του μετὰ τοῦ Βαρνάβα εἰς τὴν Κύπρον δὲν διήρκεσεν ἐπὶ 14 ἔτη, πολλῶ μᾶλλον καθόσω τὸν Μάρκον μνημονεὺει καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Α' Ἐπιστολήν του (5,12) πρὸς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθείσας Ἐκκλησίας τῆς Ἰουδαϊκῆς διασπορᾶς τῶν περιοχῶν Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, ἐκ μέρους τοῦ ὁποίου Μάρκου ἀποστέλλει ἀσπασμούς εἰς αὐτάς, πράγμα τὸ ὁποῖον σαφῶς δηλοῖ ὅτι οὗτος ἦτο συνοδὸς τοῦ Πέτρον κατὰ τὸν εὐαγγελισμὸν τῶν ὡς ἄνω περιοχῶν. Ἐπομένως, τὰς περιοχὰς αὐτάς περιώδευσεν ἱεραποστολικῶς ὁ Πέτρος μετὰ τὸ 49 μ.Χ., καὶ δὴ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποδέσμευσιν τοῦ Μάρκου ἀπὸ τὴν ἱεραποστολικὴν του δρᾶσιν μετὰ τοῦ Βαρνάβα εἰς τὴν Κύπρον. Πότε ἀκριβῶς, δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἐγγύτερον. Πάντως, μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐκ τῆς ἱεραποστολικῆς του δράσεως μετὰ τοῦ Μάρκου εἰς τὰς ἀνωτέρω περιοχὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁ Πέτρος πρέπει νὰ παρέμεινεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, μέχρι τῆς μεταβάσεώς του εἰς τὴν Ρώμην τὸ 63 μ.Χ., ὅπου καὶ ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τοῦ ἐπὶ Νέρωνος διωγμοῦ τὰς ἀρχὰς τοῦ 65 μ.Χ. (Βλ. ἡμέτερον: Ἱστορία τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ ἐκδόσιν), ἤτοι ἐπὶ 10/ετίαν περίπου.

Ἡ ἔμφασις, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Παῦλος εἰς τοὺς ἀσπασμούς ἐκ μέρους τοῦ Μάρκου, τοῦ «ἀνεψιοῦ Βαρνάβα», πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κολοσσῶν, μαζί μὲ τὴν αἰνιγματικὴν παρένθεσιν «περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς, ἐάν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς, δεξασθε αὐτόν» (Κολ. 4,10), ἀξιολογούμενη ὀρθῶς, δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς χρήσιμα συμπεράσματα. Τὸ καίριον ἐρώτημα ἐν προκειμένῳ

είναι: τί απέγινεν ὁ Μάρκος μετὰ τὴν δευτέραν ἐπίσκεψίν του εἰς Κύπρον μετὰ τὸν Βαρνάβαν, ὅτε οὗτος διεφώνησε πρὸς τὸν Παῦλον ἐν Ἀντιοχείᾳ (Πράξ. 15, 36 ἐ'ε), τὰς ἀρχὰς τοῦ 49 μ.Χ.; Κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, τὴν ὁποίαν διασώζει ὁ Καισαρείας Εὐσέβιος (Εκκλ. Ἰστ. Β, 16,1), «τοῦτον δὲ (Μάρκον) πρῶτον φασιν ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου στειλόμενον, τὸ εὐαγγέλιον, ὃ δὴ καὶ συνεγράψατο, κηρύξαι, ἐκκλησίας τε πρῶτον ἐπ' αὐτῆς Ἀλεξανδρείας συστήσασθαι». Κατ' ἄλλην παράδοσιν, ὀλιγώτερον ἀξιόπιστον μὲν, ἀλλὰ πιθανήν, μετὰ τοῦ Μάρκου μετέβη ἐκ Κύπρου εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ ὁ Βαρνάβας. Οὕτως, εἰς τὸ ἀπόκρυφον «Περίοδοι Βαρνάβα», 26, ὁ Μάρκος παρίσταται διηγουόμενος καὶ λέγων ὅτι «ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν (σημ. τοῦ χωρίου «Λίμναι» τῆς Κύπρου) εὗρομεν πλοῖον Αἰγύπτιον καὶ ἀνελθόντες εἰς αὐτὸ κατήχθημεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κακεῖ ἔμεινα ἐγὼ διδάσκων τοὺς ἐχομένους ἀδελφοίς...». Ἐάν τ' ἀνωτέρω ἀληθεύουν, ἡ ἀπόφασις τῶν δύο Ἀποστόλων να κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, δικαιολογεῖται διὰ πολλοὺς λόγους, ὅπως λόγῳ τῆς ἐγγύτητός της πρὸς τὴν Κύπρον καὶ τὴν πυκνὴν θαλασσίαν συγκοινωνίαν μεταξύ των, τῆς ἐγγύτητός της πρὸς τὴν Παλαιστίνην, καὶ τῆς πολυαριθμοῦ Ἰουδαϊκῆς παροικίας τῆς Ἀλεξανδρείας, καθὼς ἐπίσης καὶ λόγῳ (ἐάν ἀληθεύῃ) τῆς ἐκ Κυρήνης καταγωγῆς τοῦ πατρὸς τοῦ Μάρκου Ἀριστοβούλου. Ἄλλοθεν πως στερούμεθα πληροφοριῶν περὶ τῆς μεταδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Εὐσέβιος μάλιστα μᾶς πληροφορεῖ ἐπίσης, ὅτι «Νέρωνος δὲ ὄγδοον ἄγοντος τῆς βασιλείας ἔτος, πρῶτος μετὰ Μάρκον τὸν εὐαγγελιστὴν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παροικίας Ἀννιανὸς τὴν λειτουργίαν διαδέχεται» (Εκκλ. Ἰστ. Β, 24). Ὁ Εὐσέβιος δὲν ἀναφέρει τοὺς λόγους τῆς ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀπομακρύνσεως τοῦ Μάρκου. Τοῦτους πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ «Μαρτυρίου» τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Migne, PG 115, 165), συμφώνως πρὸς τὸ ὅποιον ὁ Ἀννιανὸς ἦτο «παλαιογράφος» τὸ ἐπάγγελμα, τ.ε. ἐπιδιόρθωτῆς ὑποδημάτων, εἰς αὐτὸν δὲ ἀπηυθύνθη ὁ Μάρκος πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ὑποδήματός του καὶ οὕτω πως γνωρισθέντες, ὁ Εὐαγγελιστὴς κατήχησεν αὐτὸν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν. Ὅτε δὲ ἐξηγέρθησαν οἱ ἔθνη ἐναντίον τοῦ Μάρκου, λόγῳ τῆς ἀπηχήσεως τοῦ κηρύγματός του, ὁ Μάρκος ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν, χειροτονήσας προηγουμένως τὸν Ἀννιανὸν Ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας, ὁμοῦ μὲ τινὰς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Καισαρείας Εὐσέβιος ἦτο τὸ 62 μ.Χ. τ.ε. τὸ ἔτος τῆς ἀποφυλακίσεως τοῦ Παύλου ἐκ τοῦ ἐν Ρώμῃ κατ' οἶκον περιορισμοῦ του, ἐν ἀναμονῇ τῆς δίκης του («ἐπετρέπη τῷ Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ... ἐν ἰδίῳ μισθώματι», Πράξ. 28,16-30), τὰς παραμονὰς δὲ τῆς ἀποφυλακίσεώς του ἔγραψε τὰς Ἐπιστολάς του τῆς Αἰχμαλωσίας (Ἐφεσίους, Φιλιπησίους, Κολοσσαεῖς, Φιλήμονα, εἰς τὰς ὁποίας ἡμεῖς προσθέτομεν καὶ τὴν πρὸς Ἑβραίους. Βλ. ἡμέτερον, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, τ. Α', 489 ἐε, 670 ἐε). Γράφων δὲ τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς, πληροφορεῖ τοῦτους ὅτι, κατὰ

πᾶσαν πιθανότητα, πρόκειται νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ καὶ ὁ Μάρκος (4,10 «ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δεξασθε αὐτόν»). Εἰς διάφορα ἄλλα ἔργα ἡμῶν ἀπεδείξαμεν ὅτι ἡ μόνη πιθανὴ προέλευσις τοῦ Μάρκου, κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὰς Κολοσσάς, κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ἦσαν τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἶχε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἀποσταλῆ ἐκ Ρώμης ὑπὸ τοῦ Παύλου, διὰ νὰ μεταφέρῃ τὴν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολήν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς Ἐπιστολήν μετέφερον ἐκ Ρώμης ὁ Τυχικός (Κολ. 4,7), πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐκ Ρώμης δι' Ἱεροσόλυμα ὁ Μάρκος ἔλαβεν ὁδηγίαν ὑπὸ τοῦ Παύλου νὰ μεταβῇ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰς Κολοσσάς, πρὸς βοήθειαν τῆς αὐτόθι Ἐκκλησίας, ἐκεῖ δὲ εὕρισκόμενος, κατὰ τὴν τετάρτην Ἀποστολικὴν περιοδείαν τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἰδὼς μετὰ τὴν τροπὴν τὴν ὅποιαν ἔλαβεν ἡ πορεία τοῦ Παύλου ἐκ Κρήτης πρὸς Ἐφeson, Τρῳάδα, Νικόπολιν καὶ Ἰλλυρικὸν (βλ. ἡμέτερα, Χρονολογία τῶν γεγονότων τοῦ βίου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, Ἱστορία τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας), προφανῶς εἰδοποιήθη ὑπὸ τοῦ Παύλου νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν Ἐφeson ὅπου καὶ τελικῶς παρέμεινε πλησίον τοῦ Τιμοθέου μέχρι τῆς δευτέρας φυλακίσεως τοῦ Ἀποστόλου εἰς τὴν Ρώμην διὰ νὰ τὸν διακονῇ. Οὕτω, λοιπὸν, ἡ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀναχώρησις τοῦ Μάρκου τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος, ἦτοι τὸ 62 μ.Χ., κατὰ τὸν Εὐσέβιον, ὠφελετο εἰς τὴν ἄρδην μεταβολὴν τοῦ σκηνοῦ τῆς προοπτικῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν ὄψει τῆς ἀποφυλακίσεώς του ἐν Ρώμῃ καὶ τῶν σχεδίων του περὶ τῆς μετ' αὐτὴν ἀναλήψεως τῆς τετάρτης Ἀποστολικῆς του περιοδείας, ὡς καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Μάρκου, ὡς τοῦ καταλληλοτέρου προσώπου, μεταφορᾶς τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

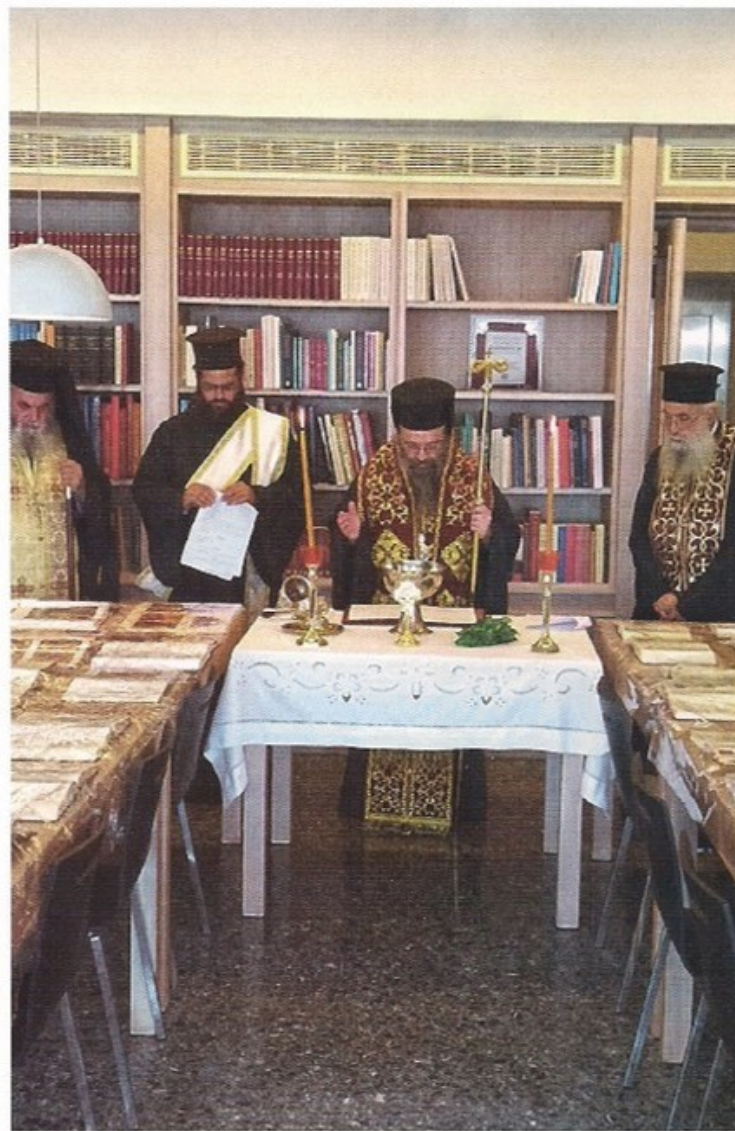
- Ἐκδότης: Ἡ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ἰστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπὲρ τοῦ κατηχητικῆ καὶ φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

«Πάντων ἡμῶν μνησθεῖτὴ Κύριος ὁ Θεός».
(Γ. Ν. Ἀγ. Λουκά Βαρβασιῶν πόλεως Χίου 18.10.2020)

Ἐκκλησία καὶ Ναυτιλία.

Ἁγιασμός Ἐκθέσεως βιβλίου διὰ τόν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον.
(Βιβλιοθήκη Γ.Μ. Χίου «ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ» 26.10.2020).